

mallorca socialista

N.º 27 / Agost 1980 / 30' — Pts.

Taula rodona sobre
la reforma de Ciutat
EL PLA RIBES-PIERA
I LA SEVA REVISIÓ
(Pàgs. 6-7)

**PERSPECTIVES
DE LA SABATERIA
MALLORQUINA**
(Pag. 3)

**ELS CAPS DE BOU
DE COSTITX I LA
IDENTITAT NACIONAL
DELS MALLORQUINS**
(Pag. 11)

**RESPOSTA DE
MALLORCA AL DECRET
DE NOVA PLANTA**
Porreres, 17 d'Agost
(Pag. 12)

La Serra de Tramuntana ha d'esser el gran Parc Natural de Mallorca, mai la reserva immensa destinada a engrair els especuladors de destructives urbanitzacions. Però quan la defensa de la naturalesa no és un moviment popular el resultat és previsible: un suposat Parc Natural fruit dels buròcrates, farcit d'incoherències, no entès pel poble i rebutjat fins i tot pels ajuntaments d'UCD. (Pag. 12)

EDITORIAL

LES ILLES: ¿FRONTERA IMPERIAL DELS USA?

Només un poble plenament sobirà del seu destí històric pot incloure amb veu pròpia dins la problemàtica internacional. Certament, no és aquest el cas de Mallorca: contemplada com una illa llunyana i sotmisa dins l'Estat Espanyol i com un simple àmbit turístic pels "tours operators" d'Europa. La primera passa per desfer aquesta situació que ens condemna al provincialisme i a la dependència és eixcar un vertader Estat Autònom que faci dels homes de les Illes uns ciutadans iguals en drets històrics, polítics, culturals i lingüístics als de la resta de l'Estat Espanyol.

Dins el procés del reconstruïment nacional de les Illes la reflexió crítica sobre el nostre autèntic àmbit geopolític és un element decisiu. El 1979, en el Vè. Congrés (Algaida) començarem a fixar les línies mestres de la nostra política exterior. Rebutjant rotundament ésser involucrats dins la teoria de la Hispanitat, Rebutjant la nostra adscripció a un Tercer Món al subdesenvolupament del qual, sortosament, hem deixat ja endarrerat. Afirmant rotundament la nostra adscripció a l'espai nacionalitari dels Països Catalans, punt final d'una recuperació nacional que s'inicia amb la creació d'estructures estatals autònomes a Catalunya, País Valencià i les Illes, i amb la vinculació a la renascença nacional de les terres catalanes de la Catalunya aragonesa, de la Catalunya Nord i de l'Algúer.

La personalitat nacional dels Països Catalans, de les Illes, de Mallorca es lliga a dos àmbits

complementaris: Europa i la Mediterrània. Mallorca ha de participar en la construcció d'una Europa dels pobles dotada d'una estructura federativa. I ha d'esser també un factor dinàmic en la nova empremta històrica de les nacions de la Mediterrània per sortir conjuntament de la crisi econòmica i de l'endarreriment tècnic i cultural. Fou com a poble inserit dins Europa i la Mediterrània que Mallorca arribà a la plenitud política, econòmica i cultural dins l'expansió catalana dels segles XIII i XIV. La dinastia pròpia, l'embranzida comercial, la florida del gòtic i el geni de Ramon Llull no són referències retòriques, sinó signes d'una grandesa ja llunyana però evident. Després la implacable crisi de la Mediterrània engolirà les Illes —i tots els Països Catalans— en una llarga agonia de decadència econòmica i cultural. I dins una creixent dependència política de l'Estat Espanyol.

El centre de poder polític i econòmic havia deixat definitivament la Mediterrània per situar-se a la zona nòrdica i atlàntica d'Europa. I des d'aquelles contrades projectarà Europa els seus imperis sobre el món.

Però avui les decisions imperials ja no es prenen a Europa. L'Europa desfeta i esmicolada de 1945 era una terra dependent dels Estats Units que, després d'una història d'aïllament, descobrien de sobte el regust de l'Imperi. El 1947, G. Kennan oferí als polítics USA la imatge d'una Unió Soviètica disposada a arribar al domini planetari dins un sistema socialista. El fantasma del

"perill comunista" fou l'aglutinant per justificar una teoria d'acció política que feia dels Estats Units els centurions del "món lliure" capitalista i de les seves àrees de matèries primes enfront de l'expansió del món socialista d'una part i dels moviments revolucionaris del Tercer Món de l'altra. Nordamèrica fixa la seva estratègia contra la Unió Soviètica a Europa potenciant la reconstrucció econòmica de les nacions europees amb el Pla Marshall i coordinant-ne les possibilitats militars a través de l'O.T.A.N.

Però els Estats Units han lluitat hàbilment contra una vertadera unitat d'Europa que li permetria desfer-se de la dependència nordamericana. L'O.T.A.N. ha estat així una eina teòrica contra un hipotètic "perill roig" i un instrument pràctic de control del poder fàctic de les forces armades d'Europa. L'O.T.A.N. no guarda Europa de l'Exèrcit Roig: és senzillament el centinel·la nordamericà amb uniforme "regional" per assegurar als europeus la pervivència del capitalisme i evitar una autèntica "política europea pròpia". Ara sabem que prest l'Estat Espanyol i els seus pobles seran una nova província de l'Imperi dels U.S.A. I a Washington li interessen les Illes com a punt clau per assegurar-se el control de la Mediterrània Occidental. També com Cecil Rhodes poden dir que volen "les Illes, però no els il·lencs". La nostra problemàtica històrica, política i cultural és un factor molest als centurions que prest arribaran. Un element inquietant per a un futur que volem plenament lliure.

mallorca socialista

Publicació del Partit Socialista de Mallorca

Responsable-Coordenador:
Rafel Oliver Puigillen

Consell de Redacció:
Antoni I. Alomar
Joan Perelló Ginard
Damià Pons Pons

Col·laboradors:
Joan Adrover, Miquel Adrover, Víctor Alomar, Jaume Armengol, Miquel Alenyar, Guillem Adrover, Bartomeu Barceló, Víctor Bonnin, Margalida Bujosa, Llorenç Capellà, Margalida Capellà, Juan José Cano, Jordi Carbonell, Joanot Colom, Jaume Corbets, Assumpció Corré, Climent Gerau, Eberhard Grosske, Pere Jofre, Miquel Llanibes, Josep Maria Llompard, Isidor Mari, Vicenç Matos, Santiago Miró, Jaume Morrey, Andreu Murillo, Bartomeu Mestres, Bartomeu Mulet, Mateu Morro, Andreu Oliver, Gabriel Oliver, Jaume Obrador, Tomàs Payeras, Damià Ferrà Pons, Pere Sampol, Antoni Serra, Sebastià Serra, Jaume Sureda, Joan Tortella, Francesc Trobat, Jaume Vidal.

Corresponsal a Catalunya:
Victor Bonnin, Ina Martínez

Corresponsal del País Valencià:
Antoni Ortega

Coordenador de Presència i Opinió:
Gabriel Florit

Fotografies:
Arxiu Mallorca Socialista, D.M., Pere Escalés.

Publicitat:
Biel Vich

Diseny, portada i fotografies:
Manolo Rivera

Edita:
Partit Socialista de Mallorca

Redacció i administració:
Carrer Temple, 7. Ciutat de Mallorca, Tels. 221414 - 221626.

Imprimeix:
Editora Balsear, S.A.

Dipòsit Legal:
PM 511-77

El seu escrit publicat pel "MALLORCA SOCIALISTA" no representen necessàriament la línia política del P.S.M., aquesta es manifesta únicament a l'editorial.

Retalla i envia, a:
"MALLORCA SOCIALISTA"
carrer Temple, 7 Ciutat de Mallorca

MALLORCA SOCIALISTA

C/ Temple n.º 7 - Ciutat de Mallorca - 1
Tels. 22 14 14 - 22 16 26

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom _____
Adreça _____ Tel. _____
Població _____

M'interessa una subscripció:

- ☐ Anual 500 ptes.
☐ Anual 1.000 ptes. (Ajuda)

Forma de pagament:

☐ Rebut domiciliat a un Banc

Banc _____ Suc. _____

Compte n.º _____ Titular _____

☐ Enviaré l'import Taló n.º _____

Gir Postal _____

Signatura, _____

Per la vostra comoditat i la nostra
domiciliem els pagaments al banc

Cartes a "Mallorca Socialista"

Parlem sempre català

Als mallorquins, quan ens dirigim a un país que no sabem o sospitem que no parla català, tant si l'entén com si no, ho fem sistemàticament en espanyol. Aquesta actitud nostra té gravíssimes conseqüències.

Com que el mallorquí només el parlem entre nosaltres, a la major part de les ciutats grans, que és on s'ha concentrat la immigració, la llengua més parlada a tot arreu, al carrer, a les botigues, als bars, a l'autobús, a les cases, és l'espanyol. Els matrimonis mixtos, mallorquí-castellà, anglès, alemany, etc., com que s'han conegut en espanyol en fan la llengua familiar i dels seus fills.

Dels infants que neixen en aquestes ciutats, només un tant per cent molt baix aprenen el mallorquí dels pares. Fins i tot matrimonis mallorquins de soca-rel es dirigeixen als seus fills en castellà i els infants es veuen privats de conèixer la llengua dels seus avis. Les noves generacions són per tant cada vegada menys mallorquines (menys d'un vint-i-cinc per cent dels alumnes d'EGE de S'Arenal de Mallorca parlen català).

Aquesta actitud nostra és un mal exemple que donam als immigrants i als seus fills.

Venim a dir-los que la llengua important, la que convé que sàpigam tothom és l'espanyol, i que el mallorquí, llengua de segona categoria, substituïble, no val la pena d'aprendre-la. Això fa que els infants de parla no catalana, no aprofitin per manca de motivació social, les poques hores de classes de català que reben a l'escola, si és que en reben.

Els immigrants provenen de diferents pobles sotmesos per l'Estat. En dirigir-nos-hi nosaltres en el castellà oficial i aseptat -l'espanyol- que hem après a l'escola i dels mitjans de comunicació, el que fem és integrar-los en aquesta cultura aseptada i falsa. És a dir, col·laborem amb l'Estat a la seva desnationalització. Els espanyolitzam i ens espanyolitzam.

Els mallorquins contribuïm decisivament en fer que l'espanyol es converteixi a Mallorca, en l'única llengua de relació.

Som, doncs, el factor més important de desmallorquinització. Molt més que la immigració. Molt més que la televisió o l'escola.

Anam a favor de l'amo. Som uns esquirols.

Com poder afavorir la natural mallorquinització dels immigrants? Només hi ha una manera: tren-

cant d'una vegada el racisme que duim a dins nostres, és a dir, tractant-los com a igual, com a mallorquins. Això vol dir parlar-los sempre en mallorquí. Fer-los participar de la nostra manera de fer les coses, de la nostra manera de pensar, de la nostra manera de viure. Donar-nos-hi a conèixer. Ajudar-los a arrelar en aquest país.

Es necessari que parlem sempre en mallorquí, allà on sigui i amb qui sigui, amb naturalitat, i és necessari que debatem aquesta qüestió amb tothom, amb els amics, amb els familiars, a la feina, al bar, pel carrer. No ens ha de fer vergonya. Hi ha la vida d'aquest poble.

Només així els aleshores de debò "bous mallorquins" seran capaçs de distingir entre el món oficial espanyol i el món real, el del carrer, el d'un poble que vol existir com a tal i que per tant no participa de res en la imposició de l'oficialitat de l'espanyol.

Si no ho fem, l'espanyol té la partida guanyada. Ja podem tenir Obres culturals i televisives catalanes i mallorquines. El mallorquí es mantindrà al Consell General Interinsular, als òrgans de govern, en els cercles cultes, però al carrer tothom acabarà parlant espanyol. Justament al contrari del que passava els anys 40 i 50 en que tot el món oficial i públic era espanyol, mentre tothom, naturalment parlava sempre en mallorquí.

Cal començar a no fer cas del que ens diguin els nostres polítics. Fins ara s'ha silenciats el problema, han tractat als redactors de l'article "d'Els Marges" d'exagerats i de bojos, i es dediquem a dir que tot va bé, que tot s'arreglarà i que la llengua va endavant.

Hem de començar a ridiculitzar els nostres batles, els nostres regidors, quan en actes públics o per ràdio, donen el mal exemple de respondre en espanyol a preguntes fetes en aquesta llengua.

Hem de començar a organitzar-nos per ciutats, per barris, per comarques, per llocs de treball, en grups dedicats a estudiar, debatre, exigir, promoure, la recatalanització lingüística.

Hem de començar a fer coses. En fin, demanem als no mallorquins, que siguin companys nostres en la feina per salvar la vida d'aquest poble. Poble que també és seu si volen. Continuar sentint-se andalusos, castellans, galles, etc., i ser un mallorquí més (parlar mallorquí), són dues coses del tot compatibles i tots hi sortirem guanyant.

Mateu Joan Florit

Recuperem l'Almudaina

Un dels monuments més importants a Mallorca és el Palau de l'Almudaina que juntament amb la Llotja i el Castell de Bellver formen part de la nostra història.

A la Llotja s'hi pot veure a les voltes centrals l'escut amb les quatre barres.

El Castell de Bellver va esser cedit a la Ciutat en temps de la República. Degut a l'extrema precaució dels regidors de l'Ajuntament democràtic no s'hi ha posat la senyera, que hi hauria d'esser juntament amb la bandera de Ciutat.

L'almudaina essent la residència dels reis de Mallorca,

ha de pertanyer al Govern Autònom de les Illes. Actualment no representa el que ha estat al llarg de la història, sense cap símbol nostre i completament despersonalitzada. La bandera de les quatre barres, símbol dels reis de Mallorca no hi oneja i només hi ha la bandera de l'estat.

Per recuperar el Palau de l'Almudaina, ho hem de demanar des del Consell, per mitjà dels consellers de totes les forces polítiques representades, com a patrimoni històric i artístic de Mallorca.

X. Ferrer

Comunicat del Consell de Direcció Política del P.S.M.

Reunit el Consell de Direcció Política del Partit Socialista de Mallorca, en reunió ordinària, va tractar els següents punts:

- 1.- Anàlisi de la situació Autonòmica.
- 2.- Problemàtica socio-econòmica.
- 3.- Campanya contra el possible ingrés de l'Estat Espanyol a l'OTAN, i les seves repercussions a Mallorca.
- 4.- Anàlisi del Projecte de Parc Natural per a la Serra de Tramuntana.

1.- Respecte al procés autonòmic, analitzant la tasca de "la comissió dels onze", que estan fent els treballs previs a la redacció del projecte d'Estatut d'Autonomia, observem com el ritme de treball és absolutament insatisfactori, perquè per fer un índex temàtic no gaire concretat, estan passant setmanes i setmanes. El pacte de silenci existent entre la comissió fa que hi hagi molt poca informació pública i molt abstracta, quan tota pràctica democràtica necessita d'una àmplia divulgació i claredat.

També observem com el treball respecte al nostre futur estatut està enmarcat dins l'unes coordenades sucursals, doncs el govern centralista d'UCD, per ara sembla que ha de resoldre urgentment els problemes de Galícia i Andalusia per una part, i la manca de continguts pràctics dels Estatuts català i basc.

En una paraula, Les Illes Balears i Pitiuses estan dins d'un calaix de sastre, on hi ha totes aquelles nacionalitats i regions menys conflictives, i en conseqüència, creiem que el projecte autonòmic d'UCD per a Les Illes Balears i Pitiuses és de POQUES competències i tenir l'Estatut TARD. Aquest aspecte de poc i tard, el reafirmam a partir de les transferències pre-autonòmiques rebudes, que han estat poques, lentes i amb retrassos considerables en la dotació de personal i pressupostos.

En conseqüència, en aquests moments creim que s'ha de cridar a la responsabilitat de totes aquelles entitats i persones que senten la necessitat d'una Autonomia real, i no d'una Autonomia "plena", buida de continguts, a que es vegi augmentada la lluita a tots els nivells, començant per una conscienciació i tenint molt present que són moltes les batalles a guanyar en aquest llarg procés de la recuperació de la nostra identitat nacional.

El PSM ha realitzat ja, reunions de treball amb diverses entitats, per tal d'accelerar al màxim les propostes respecte al contingut de l'Estatut, i la participació d'aquestes entitats en la redacció futura.

Creiem que aquest és un camí important per anar fent un Estatut amb la màxima participació possible, i no un Estatut-entre-quatre-parets, com fins ara.

Finalment, proposam a totes les forces polítiques que formen part de la comissió dels onze, que s'acceleri la feina que s'està fent, i la seva divulgació. En concret, proposam que a finals d'Agost els treballs previs estiguin acabats; en aquest sentit, seria convenient que, en lloc d'un dia per setmana, amb els problemes de desplaçament i despeses que suposen per als representants d'Eivissa-Formentera i Menorca, hi hagi una reunió d'uns quants dies per tal d'acabar aquests treballs previs tant abstractes.

També proposam que, a finals de Setembre estigui redactat el Projecte d'Estatut, sense cap més dilació. D'aquesta manera, el debat públic es podrà fer i tots sabrem a què atendrem-nos, del que pot ser concretament el nostre futur Estatut d'Autonomia.

2.- Analitzant la problemàtica socio-econòmica, una vegada més em de lamentar la política anti-classes populars que duu el govern d'UCD. Política agreduda pels darrers augments de preus: puja del preu del pa; augment desorbitat de les matrícules i taxes acadèmiques a l'Universitat; i una preocupant puja al 40 o/o en l'aportació personal en els medicaments de la Seguretat Social.

Al mateix temps, observam la marginació de que són objecte, un cop més, les nostres illes per part del govern central, quan es tracta de donar ajudes econòmiques a la indústria o a l'agricultura; i quan hi ha qualque tipus d'ajuda, com les tonelades de carn congelada, observam un criteri contra la pagesia.

Greus problemes, com el del calçat o els afectes de la nova llei de l'ocupació, no han estat ni tan sols tractats pel govern, ni per les seves sucursals aquí a Les Illes. En aquest sentit volem recordar les esmenes i precís presentades pel PSM al CGI, de que es pre-vegin aquests problemes i se'ls hi doni les sortides adients.

3.- Es va tractar àmpliament de la campanya de signatures contra l'entrada de l'Estat Espanyol o l'OTAN i les seves repercussions concretes a Mallorca. En aquest sentit s'ha començat ja una campanya de recollida de signatures, dirigida al CGI i pre-veim tota una sèrie d'actes divulgatius en els propers mesos.

4.- En darrer lloc, es va analitzar la qüestió del projecte de Parc Natural de la Serra de Tramuntana. Observam deficiències en el projecte presentat per ICONA, per tant es necessari que a totes les poblacions afectades hi hagi un ampli debat informatiu, i que ICONA rectifiqui els aspectes negatius del projecte. Observam amb molta de preocupació la manipulació informativa que ha exercit un grup de pressió amb interessos especulatius, posant en contra a molts de pàgesos, sense una àmplia informació objectiva. En conseqüència, ens dirigim els organismes públics, Ajuntament i Consell de Mallorca, ICONA i delegació del Ministeri d'Agricultura, perquè amb tota urgència es faci una campanya divulgativa amb participació de les parts interessades: pàgesos, organitzacions de defensa de la Natura... per tal de perfeccionar el projecte inicial.

Ciutat de Mallorca, 9 d'Agost 1980

CONSELL DE DIRECCION POLITICA DEL P.S.M.

C. O. P. E.
MALLORCA

SUSCRIBIU-VOS A UNA REVISTA AL SERVEI DE LA NOSTRA CULTURA

WUC
Apartat 619 PALMA DE MALLORCA

RÀDIO POPULAR DE MALLORCA
és popular i és de Mallorca

PESPECTIVES DE LA SABATERIA MALLORQUINA

per: Josep M. Muntaner i Pascual

La indústria sabatera mallorquina està en un procés de regressió, segons ens ha fet saber un informe publicat al "Diario de Mallorca". Com és conegut, gran part de la producció sabatera és destinada a l'exportació. En aquest sentit, les dades per al conjunt de l'Estat espanyol mostren també una situació negativa. Les darreres xifres de l'Institut Español del Calzado, indiquen que les exportacions del primer trimestre d'enguany han baixat en un 33 per cent en relació a les que es feren en igual període de 1979. Però, cal tenir en compte que l'any 79 també disminuï en un 12 per cent respecte a les exportacions fetes el 1978.

D'altra banda, el mercat interior es veu pressionat per l'augment de les importacions. El 1979 quasi bé es duplicaren les importacions de sabates que s'havien produït el 1978: 6,5 milions de parelles davant els 3,5 milions de l'any anterior.

La producció sabatera té una importància fonamental als Països Catalans. Al voltant del 72 per cent dels treballadors del sector a l'Estat radiquen a terres de parla catalana. La part més nombrosa, el 59 per cent, és al

País Valencià; però, a les Illes la proporció també és molt notable, l'11 per cent, que significa al voltant de 6.000 persones. Malgrat les millores tecnològiques, en aquest sector industrial té una importància gran la utilització del treball personal, la qual cosa fa que sigui un sector a tenir en compte des del punt de vista de l'ocupació de treballadors. Tota baixa d'empreses sabateres representa, automàticament, la disminució dels efectius humans que hi són utilitzats. Així, cal considerar la gravetat de la prevista feta per a les Illes, de possible disminució en 1.500 llocs de treball durant 1980, dels quals 800 pertanyen a una sola població, Inca.

ACTITUD POSITIVA COM A LA CEE

Com mirar el futur d'aquest sector? Entre el pessimisme dels qui el consideren un sector a reduir, d'indústria tradicional i, en part, antiga, i els qui pensen que pot tenir un paper a jugar al futur, ens inclinem, com ho ha fet el propi Mercat Comú, per la segona alternativa. El Director de l'Organització de les Nacions Unides per al Desenvolupament Industrial

(UNIDO) ha dit fa poc en una reunió mundial sobre la indústria de la pell i dels productes derivats, a Düsseldorf (Alemanya), que la importància d'aquest sector per als països industrialitzats és completament marginal i que, per tant, s'hauria d'afavorir el seu creixement als països subdesenvolupats.

Malgrat això, el Mercat Comú, ja al 1976, es planteja la conveniència d'ajudar al sector del calçat i de no deixar que morís a Europa. Aquesta indústria té una importància considerable des del punt de vista de l'exportació i, com hem indicat abans, perquè és intensiva en mà d'obra. Encara més si considerem el cas d'una àrea com la de les Illes, on la possibilitat de disminució d'aquesta indústria significaria importants problemes socials i regionals.

Les debilitats d'aquest sector són significatives i, en part, condicionades per la negativa evolució de l'economia espanyola: costos, pèrdues de competitivitat internacional, manca d'investigació en disseny, limitacions en el desenvolupament d'una tecnologia pròpia, etc.

PLANTEJAMENTS CONCRETS PER A LES ILLES

En el cas de les Illes Balears hi ha necessitat d'aconseguir un manteniment i adreçar un avenç del sector. Això vol dir que cal facilitar ajudes, tant econòmiques com institucionals (tecnologia, comerç exterior, cooperació entre les indústries del sector, la reconversió si calgués de la mà d'obra, etc.), per a poder impulsar l'adequació del sector a les noves exigències de la competència internacional, tant a fora de l'Estat com també a dins, i alhora poder participar en l'obertura de nous mercats, principals dels del Mercat Comú.

Si la Comunitat Econòmica Europea ha decidit donar suport al sector de la indústria de la sabateria, és evident que, tant a l'Estat espanyol, com en concret a les Illes, aquest també és el camí que cal seguir. En la part que aquest sector té dins l'estructura econòmica il·lenca, és important que l'experiència comunitària s'apliqui, d'una forma urgent i adequada, a les necessitats de les Illes.

Josep M. Muntaner i Pascual

UN TURISTA A NICARAGUA

Nicaragua, al cap d'un any de la Revolució, Un ambient difícil de descriure s'alena a Managua i a la resta de Nicaragua, aquest més de calor de juliol. Les ciutats s'han enllestint per a la festa del dia 18. Les delegacions de diversos països han arribat a la capital i grans cartells amb consignes revolucionaries donen la benvinguda als visitants. Una gran figura de Sandino il·luminada al Banc de Nicaragua presideix la ciutat i es veu des de molts de llocs de la destruïda Managua.

El visitant arriba pensant-se trobar-hi una revolució, però no ben bé tant. "Seran unes estructures com les d'Europa adequades a un país caribeny", pensen, però no és així. Quan el milià el convida a fumar i li diu de "hermano", i quan hom veu els "compas" —perquè aquests és el nom dels soldats sandinistes— que mengen els "necatamales" amb el poble, amb el "garán" recolzat a un arbre o penjat a l'esquena, el viatger se sent, ben cert, en un blocus, potser i exagerant una mica. Un hom està acostumat a veure militars amb l'expressió rígida, el cap tapat i moltes estrelles de moltes puntes. I ací no n'hi ha d'aquests.

La sorpresa del viatger és grossa en esser-li explicat que l'actual parer Luis Vázquez, amb jocs infantils i instal·lacions esportives i zona verda, net i ordenat, és fruit de la Revolució. Ha estat construït en poc més de sis mesos al centre mateix de Managua. Igualment sorprèn comprovar com els esquelets dels futurs edificis s'aixequen ja en el cor de la capital. I si el viatger conversa amb la gent de la costa atlàntica, amb el nord del país, li diran i demostraran que en menys d'un any han reconstruït més de tres mil sis-cents vivendes, s'ha posat llum, aigua i serveis sanitaris a més de cinc-cents cases de miners i alguns lloguers han davallat prop del cinquanta per cent. Però si el viatger és susceptible, no se'n fia gaire i s'estima més de fixar-se en els números freds de les estadístiques, el Banc de Nicaragua l'informarà amb els seus butlletins que des d'agost de 1979 els dipòsits bancaris començaren a créixer arribant l'octubre a la xifra de vint-i-cinc milions de dòllars tot i sortir d'una guerra a mort, i això sense oblidar que aquests dipòsits el mes d'octubre de 1968 només arribaren als 77 milions.

Si l'inquiet visitant tresca pels arxius estadístics del Ministeri d'Educació, fàcilment accessible, hi observarà que a Managua, per posar un exemple, el setanta per cent de la població ja sap llegir i escriure; a Chinandega, el cinquanta per cent; a León, el quaranta-vuit per cent; a Granada el cinquanta-vuit per cent; a Ribas, el cinquanta-dos per cent, etc. etc.

Tot això en menys d'un any. En acabar 1980, Nicaragua serà una terra alliberada de l'analfabetisme. És l'esforç de tot un poble que se n'ha anat a les muntanyes a ensenyar, que ha deixat la famíllia per ensenyar, que aprèn de la sabiesa pagesa ensenyant les primeres lletres.

Així és i es troba Nicaragua aquest dies de juliol-agost. Qualsevol pic hi ha queixes i cansament, però el poble és amb la Revolució.

D'altres projectes que fa no gaire més d'un any just eren simples somnis i utopies, seguiran desenvolupant-se com a realitat possibles, factibles, mentre que a l'altra banda de la frontera, els guerrillers de El Salvador volen igualment aconseguir la Revolució.

Santiago Miró

SARTRE, LLUITADOR PER LA LLIBERTAT

El mes d'abril passat va morir a París Jean-Paul Sartre filòsof, antifascista, acusador terrible de la França "democràtica", revolucionari profund i sincer, defensor acèrrim i convençut dels "terroristes", que lluitaven per la llibertat del seu poble: els algerians contra la França de la IV República, els bascos contra l'Espanya de Franco... Precisament aquest aspecte de la denúncia de Jean-Paul Sartre és el que ens interessa destacar, ja que és el que ens afecta directament: el sentit de la lluita d'alliberament nacional. Sartre, que creia en la llibertat total i no solament en la llibertat "social" o la llibertat "constitucional", féu testimoni de la seva postura amb la seva vida i amb la seva obra: fundà l'any 1941, durant l'ocupació alemanya, el grup de resistència intel·lectual "Socialisme i Llibertat"; va fundar també, l'any 1948, el "Rassemblement Démocratique Révolutionnaire", partit crític del marxisme; protestà per l'execució l'any 1953 del matrimoni Rosenberg, acusat d'espionatge per a l'URSS per

MacCarthy; condemnà la intervenció soviètica a Hongria en 1956; es declarà a favor dels nacionalistes algerians en guerra contra França en 1957; l'any següent, es manifestà contra De Gaulle, nomenat President per voluntat dels militars; l'any 1960 novament firmà un document a favor de la rebel·lió d'Algèria; fou objecte, en 1961 i 1962, d'atemptats de l'OAS; rebutjà el Premi Nobel que li havien concedit en 1964; va condemnar la intervenció russa a Txecoslovàquia de 1968; es mostrà contrari a la Llei d'Orientació Universitària i el referèndum sobre les regions de De Gaulle, en 1969, acollí durant els anys 1971-1973 diverses accions de l'esquerra revolucionària francesa; l'any passat, encara, va intervenir a l'Ella i a favor dels refugiats d'Indoxina.

Com ja he dit abans, però, Jean-Paul Sartre té un interès especial per a nosaltres per l'actitud decidida que va mantenir a favor de l'alliberament nacional dels pobles oprimits. En

son bon testimoni, d'aquesta actitud sarrtriana, la seva defensa dels patriotes algerians contra els francesos; l'atenció que la revista "Les Temps Modernes", fundada per ell en 1944, prestà a les nacions prohibides de França (vegeu sobretot els números 324-325-326, Aot-Setembre 1973, "Minorités Nationales en France"; y el número 357, Abril 1976, "Dossier Corse"); i el seu prefaci al llibre de Gilles Halimi "Le procès de Burgos". 1971, on Sartre explica el sentit i les raons de la lluita nacional basca, dels lluitadors que el desembre de 1970 havien estat jutjats pel franquisme com a "terroristes".

Siguin aquestes retxes el modest homenatge que tots els mallorquins que volem l'alliberament del nostre poble dedicam al gran revolucionari i defensor dels drets dels pobles recentment desaparegut.

Jaume Corbera i Pou

Des de l'onze d'agost la teva pel·lícula és aquesta

UNA PEL·LÍCULA QUE HEU DE VEURE!!!

UNA PEL·LÍCULA REFRESCANT, WOODIANESCA, TREMPADA, DIFERENT EN FI DE LES CONVENCIONALS

	
VIOLETA	MATIAS
Ayer en la plaza de	Ella tiene 18 años,
OPERA PRIMERA, fue solo	yo 26.
esta ensuciada	Ella no creia
estaba preciosa...	los sexos,
preciosa...	yo si.
preciosa...	Ella es vegetariana
	yo no!

OPERA PRIMA

Chaplin multicines

	
NIKI	ALEJANDRO
Es el tipico bulto	Es mi hijo.
malnudo. Quiero	Solo me lo dejan
llevarme a mi prima	ven los sabado
al Hacku-Piccha.	Compartimos los
No bece, no fuma.	gasto mero...
no... Es el tipico	No compartimos
Juan Salvador Idiota	el mero

La trista autonomia que ens preparen a Madrid

No serà el País Valencià on es resolga, si és que es resol, la qüestió autonòmica que ja ningú, o casibé ningú, recorda. Des que Suárez i González varen col·lidir, prou abans del vot de censura, en què s'havia de "reconduir" segons Suárez, i "racionalitzar" segons González, les autonomies pendents, és per Madrid, per on passen les diguem-ne "solucions". El referèndum andalús va distanciar el PSOE, de la UCD. El PSOE va trobar que "solucions". El referèndum andalús va distanciar el PSOE, de la UCD. El PSOE va tro-

bar amb ell una bona ocasió per recuperar part del terreny deixat a les mans del PSA. La UCD, per la seva part, decidida a no perdre mai més un altre ni a Andalusia ni en lloc, aplicant el sistema més eficaç: que no arriben a celebrar-se.

Per al PSOE i la UCD l'objectiu de "racionalitzar" o "reconduir" era el mateix: salvar l'Estat. L'Estat Espanyol, naturalment. Però si les autonomies, les ja aconseguides i les pendents que quedaran probablement en eixa situació per molt temps, ho són de veritat, li resten funcions i poder a l'Estat. Si hi ha parlaments autonòmics legislatius, que legislen, amb l'autoritat d'haver estat elegits per sufragi universal específic i no Assembles de parlamentaris al Parlament de l'Estat, sense elecció específica per consegüent no hi ha dubte que una part, al menys, de l'interès polític es desplaça cap als "territoris" autonòmics on en la mesura en què aconseguien interessar l'electorat, anirien augmentant la seva força representativa. I és d'això del que es tracta: d'evitar-ho. Lo qual cosa és l'objectiu del partit del Govern però també dels partits de l'oposició parlamentària.

S'han fet moltes "anàlisis" de les raons per les quals els partits nacionalistes d'Euskadi i de Catalunya, han obtingut més vots que els d'abast de tot l'Estat per molt "autonòmics" que pareguen. Ja veurem que fan amb aquesta força els majoritaris entre ells que, evidentment, no són d'esquerra. El probable és que responguen als interessos dominants sobre una militància i un electorat que són homogenis. Negar, per exemple, que força electors decantats al Principat per Convergència i Unió podien haver-ho fet perfectament per un PSC si haguessen estat realment sobirà el seu territori, és negar l'evidència. Hi ha hagut desconfiança sobre la "catalanitat" suficient de PSC i ho prova que no ha estat tanta la que ha suscitat el PSUC, els vots del qual, sense dubte més fidels per raons obviades de classe, s'han mantingut, si fa no fa, als seus nivells diríem que habitual. El cas d'Euskadi és prou més clar en aquest sentit perquè allí no ha estat, només, el partit "interclassista" que vol ser el PNV el que ha guanyat la partida als partits amb lligams "espanyols" sino també l'esquerra "abertzale".

Com és natural, aquesta situació no té, per part dels estats majors dels partits l'organització dels quals abasta tot l'Estat, més que una resposta i Felipe González la va donar l'altra dia al Parlament amb ocasió del vot de censura mentre parlava d'autonòmics. Justament. Va dir que s'havia d'organitzar les coses de manera que siguin els partits com el d'ell —i el paral·lel és inevitable, o siga, que també els d'enfront— els qui mantinguin les seves majories respecte dels partits "nacionalistes". I per què? perquè s'ha de salvar l'Estat.

El que Suárez volia, en engegar el procés autonòmic a dintre del qual s'ha enfangat el seu partit, era mirar de "resoldre" el vell problema del Principat i d'Euskadi. Com a que l'argument "diferencial" respecte de les altres autonomies "històriques" —com ara la del País Valencià— era el de que es tractava de restablir la situació que hi havia al començament de la guerra civil del 36, fou necessari incloure Galícia. Però ja es veu que el tractament és ben diferent. Encara no s'han posat d'acord sobre com s'ho faran perquè a Galícia hi haja un Parlament autonòmic i no hi haja, en canvi, cap perill de perdre la seva majoria. Tot l'altre, la "segona lectura" de la Constitució per barrar el pas a la via de l'Art. 151, no és més que l'intent d'aturar les autonomies pendents i desviar-les cap a la "descentralització". Molts "territoris" no demanen més. És el cas d'Astúries, al de la "Región Murclana" que deixa oberta, per cert, la porta a l'integració de territoris pròxims i no n'hi ha altres més que parts de les actuals "provincies" d'Alicant i Almeria, és a dir, els "Països Murcians". ¿o no? — el d'Extremadura, etc. Però a fi que es mantinguin en el nivell constitucional de l'article 143 i també per mantenir així ímmit en el cas de les autonomies "conflictives" que resten —la d'Andalusia, la del País Valencià, la de les Canàries, la de les Balears, etc.— han decidit "rebaixar" al mínim les competències i atribucions de les autonomies "històriques" concedides. Li tenen por a allò de l'"agravi comparatiu" que, na-

turalment, no pot deixar de plantejar-se si es diu, tan enfàticament, que no hi haurà diferències entre cap de les autonomies. Els conflictes, doncs, continuen perquè el plantejament inicial és absurd. No hi ha cap possibilitat que les autonomies siguin "iguals" perquè els problemes que han de resoldre són diferents. En els aspectes culturals està ben clar però no acaba tot ahí. Cal dir-ho clarament. Per a les anomenades "nacionalitats històriques", l'autonomia no és més que un procés cap a la "devolució" de la sobirania que permetia parlar d'autogovern amb propietat. I això no es pot fer sense restar-li sobirania a l'Estat central que hauria d'anar deixant d'esser tan "central" per passar a ser una altra cosa. Federal o confederal segons uns, o simple dispositiu de competències que li encomanen els que serien, en eixe cas, Estats de les "nacionalitats", segons altres. Si no és així, allò que en principi pot parèixer un bon començament —que quede ben expressat, "començament"— acabarà convertint-se en una decepció. Perquè la finalitat última és l'autogovern i sense sobirania "nacional" no es pot parlar de tal cosa.

La resposta del partit del Govern és clara: l'Estat de les Autonomies. I la de l'oposició, ¿no és, si fa no fa, la mateixa i per les mateixes raons? Es a dir, l'Estat del control de les Autonomies perquè no arriben a ser un Estat amb quany constants de sobirania.

Aquí, a casa nostra, els projectes d'Estatut que han redactat els partits de l'oposició al Parlament, no contemplen, en absolut, res que s'assembla al començament d'un procés cap a cotes majors de sobirania per a un Parlament de la Generalitat que ni tan sols és anomenat així. Més encara: deixen en la més nebulosa de les ambigüitats, una qüestió sobre la que hi ha tanta i tan lamentable confusió, una qüestió sobre la que hi ha tanta i tan lamentable confusió, sense dubte, ben erròniament mesurades, han induït els redactors a mantenir-se en un terreny que és el causant que s'haja reduït el camp de la llibertat d'expressió. Avui, aquí, al País Valencià, donar-li a la llengua que parlem el seu nom científic, és passar per "traïdor". Aquestes concessions, com la de la "senyera", etc., no han donat ni donaran més electors als partits vacil·lants en la matèria —que en el fons demostren el seu escàsíssim interès per la recuperació d'aquests signes d'identitat i per tant de l'identitat "tu court"— però sí que han donat en canvi més força al carrer i més possibilitats d'obstrucció en el treball de recuperació nacional als enemics de sempre, que són avui als mateixos que eren fa cinc, deu, quinze, vint anys, etc.

Després de presentar el respectiu esborrany d'Estatut cada partit dels que ho han fet —el PSV (PSOE) i el PCPV— han hagut de dir que no era cert que renunciaven a la via de l'Art. 151 de la Constitució. Es a dir, han hagut d'intentar la rectificació de les seves ambigüitats. S'han produït, fins i tot, anècdotes curioses com el cartell engegat pel PSPV (PSOE) que en la seva versió original on es reclama l'Estatut, no al·ludia a cap article. I així es pot veure que a les comarques on és més PSPV que PSOE, se li ha afegit un pegat on consta l'Article pel qual es vol eixe Estatut que reclamen "l'ara!". En canvi, on predomina el PSOE sobre el PSPV —i d'aquestes mistificacions en parlarem aviat— l'especificació de la "via" constitucional no costa. De tota manera, el diputat per Castelló, Sotillos, que mai ha amagat la seva manca de convicció "nacional" ni amb, ni sense, projecte de "Països Catalans", tan explícitament refusats per tots els dirigents dels PSV (PSOE), fins i tot pels qui varen ser capdavanters en altres temps d'aquesta realitat històrica, —la vida passa, ¿què hi farem?— ha escrit un article explicant que del que es tracta no és d'entestar-se en una via que ningú pot tornar a obrir —és a dir, que tampoc el PSOE vol incloure-ho com objectiu polític ni que siga per evitar que passe el mateix amb altres articles de la Constitució en la mesura en què la UCD vaja fent lectures restrictives— sinó que s'ha de negociar sobre "continguts". I en eixes estem: en els "continguts" dels que, per posar l'últim exemple, i malgrat el que diuen, sincerament, sense dubte, el País Valencià, Ernest García o Pilar Bravo, parlen a Madrid els Srs. Palomares, Carrillo i Broseta.

Vicent Ventura

Es ben hora de cercar solucions per aturar aquest procés, i correspon a l'Administració fer realitat una protecció eficaç dels nostres espais naturals. En aquest sentit, desitjam que sigui prest efectiva la declaració de Parc Natural per a tota la Serra Nord de Mallorca, i que la reglamentació que s'apliqui sigui veritablement útil. Però també serà precís que augmentin moltíssim les terres de propietat pública i que la seva gestió serveixi a la vegada a la conservació de la Naturalesa i a la funció de contacte dels ciutadans amb els grans espais lliures.

Per això ha nascut dins el G.O.B. una idea molt ambiciosa: obrir una subscripció pública per comprar la finca de La Trapa, de 104 quarterades d'estensió, situada a l'extrem meridional de la Serra Nord, damunt Cala En Bassot i dominant l'illa de Sa Dragonera, en un lloc d'un gran valor històric i d'un paisatge extraordinari.

La finalitat primordial d'aquesta finca serà la conservació de la Naturalesa, posant en pràctica un pla de gestió que volem que sigui model·lic, i que permeti dur a terme activitats didàctiques, científiques i recreatives, fent-les compatibles amb el respecte de la flora, la fauna i l'entorn.

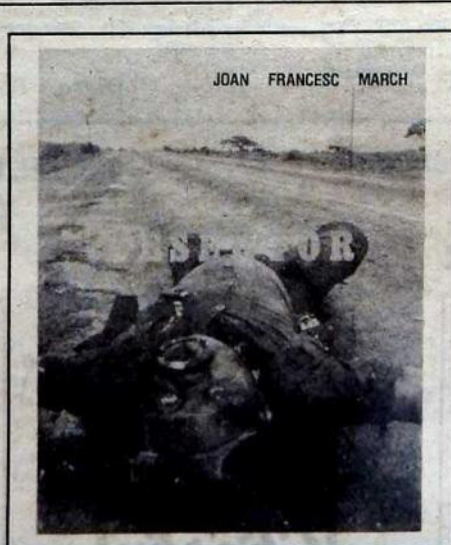
Entenem que aquesta iniciativa serà el millor estímul perquè l'Administració compleixi també amb el seu deure, a una escala molt més ambiciosa. Demostrant que som capaços de fer un esforç econòmic personal per salvar la nostra Naturalesa de la destrucció, podem exigir que els poders públics compleixin la seva obligació amb eficàcia.

En aquesta tasca, tots hi hem d'esser

FES-TE AMIC DE LA TRAPA
ENVIA AVUI MATEIX LA TEVA ADHESIÓ!
G.O.B. C/ Verí, 1-3ª Palma Tel. 22 11 05

Nom _____
 Domicili _____ Localitat _____
 Vol aportar la quantitat de _____ pesetes
 a la subscripció pública per a la compra de la finca de La Trapa (Andraitx),
 perquè sigui destinada a la conservació de la Naturalesa.
 Aquest import el farà efectiu:
☐ Adjuntant un taló ☐ Al comptat, contra rebut
☐ En quotes mensuals de _____ ptes.
 Els rebuts es podran presentar al Banc o Caixa
 Agència n.º _____ C/ _____ Localitat _____
 C/c. o llibreta n.º _____
 Data: _____ de _____ de 1980 Firma _____

NOTA: Per cada 10.000 peses, el subscritor rebirà un títol de participació. També es poden rebre
 diverses aportacions més petites que sumin un total 10.000 peses, per a obtenir un títol de
 participació.

Joan Francesc March

DESERTOR

El llibre que tots els joves en edat militar han de llegir. Escrit en català, ara traduït a l'alemany.

LLEGIU
**ÚLTIMA
HORA**
DUES EDICIONS DIARIES

SIMBOLS D'UNA DICTADURA, ENCARA

per: Llorenç Capella

Possiblement un dels debats més pintorescos que ha suscitat la democràcia dins els nous ajuntaments, ha estat la pugna entre dreta i esquerra per tal de canviar o mantenir els noms dels carrers imposats per la Dictadura. Mai no m'ho hagués pensat tres anys enrere, quan estàvem disposats a creure que UCD era un partit que jugava a la ruptura i no al continuisme. M'explicaré. Massa sabem que el pecat original d'UCD no s'aborra amb un bateig qualsevol, però m'imaginava que el fet d'acceptar el joc democràtic suposava, si més no, trencar amb aquest altre tipus de joc, perills i escandàls, que és el dictatorial. Qui accepta la democràcia, trenca amb la dictadura. És un fet elemental, així com qui és blanc no és negre i el dia mai no serà nit. Al manco era així, fins que s'inventà el café amb llet. El café és negre i la llet és blanca. La mescla? doncs té el color un poc trencat, però té bon bevent. És, poc més poc manco, el que li passa a UCD. Entre espavilats i demòcrates, a les seves files s'hi ha enquistat la teringia de feixistes capaços de procurar-se una imatge pública amable i, a posta, en els ajuntaments es produeixen sovint escenes tan ambigües com coloristes. Certament la substitució dels noms feixistes per altres de populars en els rètols dels carrers ha suposat l'inici d'una batalla que, cal dir-ho, l'esquerra està perdent contra tot pronòstic. És senzill posar UCD contra les cordes en aquesta qüestió i, cas que li passin, no crec que es produïu cap terratrèmol. Totes les excuses que empra per mantenir els vells noms en la Dictadura, que pot contribuir a engrandir el vot útil, del qual tan necessitat estan els dos partits espanyols més votats. Sap, però, UCD, que si a qualsevol Ajuntament l'esquerra planteja la necessitat

de canviar els rètols sense embuts, la seva actitud s'ha de reduir a una tímida defensa dels vells herois. Alcanço així ho va entendre a Palma Jeroni Sáiz, quan la majoria d'esquerra decidí retirar els rètols de Calvo Sotelo per substituir-los pels de Joan Miró. Sáiz, que crec que és un admirador de Calvo Sotelo, al·legà en darrera instància una raó que res no tenia a veure amb la ideologia del defenestrat. Digué, Sáiz, que el carrer de Calvo Sotelo era conegut a tot el món, degut a la seva situació eminentment turística i que, el canvi, suposaria un cert maldecap per als empresaris d'aquella zona. Fou una defensa intel·ligent i a la vegada evidenciadora de la poca consistència que tenen els noms feixistes dins la democràcia. Algú podrà al·legar, però, que els nous rètols pateixen una destrucció sistemàtica, tot just pegen de les cantonades dels carrers. Però, cal dir-li a qui així raoni, que aquesta actes, lluny d'evidenciar la resistència popular al canvi, evidencien la incapacitat d'adaptar-se a la nova situació política per part de grups ultra minoritaris, despietats dins l'espai polític. La ruptura de rètols i signes democràtics és una acció vandàlica que anirà minvant la seva intensitat, a mesura que els foners que la practiquen s'adonin de la incidència purament esportiva del seu esforç. El fet que únicament grups d'extrema dreta defensassin el manteniment del monument a les víctimes del Balaçar el 18 de Juliol, és una altra prova palesa que l'ornamentació feixista i tota la seva simbologia ha deixat de tenir vigència. I és que, malgrat tots els entrebancs, el sentit comú s'imposarà poc a poc sobre aquesta terra. Com és possible que les institucions democràtiques honorin els símbols d'una dictadura que les enderroca i que provocà la repressió de demòcrates més ferotge i cruel

que recorda la història moderna d'Europa? Els escarfaills de les minories no poden arrossegar les majories a l'ambigüitat i és arribada l'hora que cada ajuntament desclavi de les cantonades aquesta claus de Crist que suposen per al nostre poble els rètols, recordança inabordable de quaranta anys feliçment exhaurits.

Cap a la descentralització municipal dels pobles de la perifèria forana de Ciutat

Amb la constitució de l'ajuntament democràtic semblava, en un principi, que el nou consistori esquerrà (F.S.B.-P.S.O.E., P.C.I.B.-P.C.E., P.S.M.) emprendre la tasca de la participació ciutadana (em refereix a l'actuació municipal general, no a qualsevol comissió en concret) en les gestions del poder municipal. En certa manera, les associacions de veïns nascudes en el franquisme (en el seu temps), li concediren una espècie de treva, potser lògica, per tal que l'ajuntament es posés en rotació de veres.

De tot d'una l'efusió del poble (almenys, al meu entendre, el poble conscient i preocupat dels problemes de la nostra societat), es concentrà en l'elecció del nou alcalde, que, per repetir-se la història amb el desènci de la dreta, havia de tornar ser d'esquerra, entroncant-se amb la tradició de l'anterior etapa republicana. Però aquesta efusivitat de l'esquerra es tornà en desènci massa aviat i, aquest desènci de la dreta, es convertí en reacció fulminant contra la majoria municipal amb la creació per part de la U.C.D., d'unes noves associacions de veïns, moltes d'elles pròximament d'aquesta perifèria forana tan abandonada per l'esquerra (i si no, repassem els resultats electorals en els que U.C.D. és majoria de vots a Sant Jordi, S'Arenas, sa Casa Blanca, Son Ferriol, Son Sardina, Es Pillarí, Es Secar de la Real, Establiments, i, prou forts en altres indrets). Creació d'associacions encara que només fos per anar contra el nou consistori, i política agra de la minoria municipal manifestada en els constants atacs contra la majoria feta, sobretot, pel líder opositor.

Aleshores, tenim unes associacions que, per diverses causes van perdent força (reflexionem que l'Associació de Veïns d'Es Coll d'En Rebas no ha estat capaç, engany, d'organitzar les festes) i unes altres associacions que premen un protagonisme creixent

i, l'esquerra sense arribar a aprovar un Reglament de Participació Ciutadana necessari per a la participació de les entitats i per als ciutadans, en el cas nostre, desitgen una descentralització de cada dia amb més ràp.

Per altra banda hi ha l'aprovació unànime d'una nova divisió del Palau en districtes, sortida d'una comissió, aquesta vegada presidida pel cap municipal de la U.C.D., que, per a la descentralització de la ciutat en la nostra perspectiva forana no és gens apropiada als nostres interessos.

I, a l'esquerra, no se li ocorre res més a fer, tot d'una d'entrar, que destituir els batles de barriada sense donar res a canvi. Aquí és on neix el problema dels pobles (die pobles) forans del municipi palmer. Aquesta pobles es troben per llunyanyia del centre desamparats, la participació en les tasques de Ciutat és nul·la en un principi i, com que la força de la dreta hi és potent, i, com que també el desènci de la minoria de l'esquerra (aquí prova més nacionalista que dins Ciutat) és gran, és presenta un problema de participació (arrossegat del franquisme) que s'ha de resoldre i, en el qual, tant l'esquerra estatal com els nacionalistes d'esquerra hi tenim una responsabilitat. Una responsabilitat que, fins i tot m'atreveix dir, per a la salvació de la democràcia en aquests llocs. No és que es vulgui desterrar la dreta, sinó que sense la descentralització no serà possible, crec, que hi pugui haver un joc democràtic en el qual puguin participar dretes i esquerres, estatals i nacionalistes. I és que la democràcia, senyors, no és més que la participació del poble en unes institucions que sent seves i estima. I el poble d'Es Pla de Sant Jordi, d'Es Pillarí, de S'Arenal, de Son Ferriol, d'Es Coll, de Son Sardina...

no sent que la institució de l'Ajuntament de Ciutat sigui una institució pròpia, que estima. És més bé una institució imposada, per les circumstàncies que siguin, però imposada. Els pobles (no barriades) de la part forana de Ciutat (no tenc altra denominació més adient en aquest moment) volen tenir institucions pròpies, amb poder propi i amb economia pròpia. Perquè tenim uns problemes diferents del centre i que nosaltres sols entenem. Aquí és on l'Ajuntament de Ciutat i l'esquerra s'han d'acabar d'una vegada.

Respectant les associacions veïnals post-electorals, aquestes no basten per a la participació popular (a pesar de què així i tot són necessàries i, a més de la manobra ucedera, convenientes). Les associacions actuals (siguin d'un signe o d'altre) no són l'única participació ciutadana que en aquests llocs s'ha de mester. Perquè és tot el poble el que ha de participar i no solament l'associació. I el poble, no pot participar sinó sent seves, com he dit, les institucions.

Però, a més a més, fa falta una preparació per a abordar el problema de la descentralització, falta un coneixement dels aspectes jurídics i dels econòmics, perquè aquesta organització nova (descentralitzada o independent) pugui funcionar bé. Aquesta és una tasca que s'ha de començar ja ara, juntament amb la pressió per aconseguir-ho. És una tasca que el nacionalisme d'esquerra, en el qual milita, ha de donar-li una resposta i, per això, militants del partit o simpatitzants independents dels pobles forans de Palma no hem de deixar passar més temps. Es fan necessàries els contactes entre nosaltres. Que no tot acabi amb aquest escrit és el que desig pel bé de la democràcia en els nostres pobles.

Bartomeu Carrió i Trujillano
Militant de PSM en es Pla de Sant Jordi

TALLER GRÀFIC
Ramon

Una impremta
per a la nostra cultura

TIPOGRAFIA I OFFSET

Balmes, 39 Tel. 25 44 32 Palma

TELES MALLORQUINES
I ROBA DE LLENGOS

a
CAN
OLIVER

Carrer Victòria I
Tel. 631288 Soller

ELS

ESPECIALISTES

EN

ALTA

FIDELITAT

**so professional,
televisió,
cinema,
discs**

C/. Antoni Marques i Marques, 4

Tel. 296174

CIUTAT DE MALLORCA

La reforma de Ciutat

EL PLA RIBES-PIERA I LA S

Reunits a les vuit del vespre d'un dia de juliol a la sala magna del PSM —que es trobava ornada amb les seves millors gales, bandera barrada i cossioli de fulles— Ignaci Ribas, President de la Comissió d'Urbanisme i Tinent Batle, i els arquitectes Tomàs Fortuny, Manuel Cabello i Jaume Carbonero, per tal de discutir la reforma de Ciutat, ens trobarem que no teníem oposició i que, qui més qui menys, pensava el mateix. En efecte, Rafel Soler, enginyer d'Obres de Port, va excusar la seva presència i el mateix va fer Rafel Vidal, Director General d'Urbanisme. El Catedràtic de Geografia de la Facultat de Filosofia i Lletres, Bartomeu Barceló, tampoc no hi va poder assistir per trobar-se fora de Mallorca. Així les coses, decidírem, ja que no podíem fer allò que es una bregassa, mantenir una conversació que, bromes a part, va resultar una vertadera lliçó d'urbanisme polític.

Primerament es va fer referència al Pla Ribas-Piera, titllant d'exagerades les crítiques de què ha estat objecte. "No s'ha d'oblidar —remarcaren— que es va fer en una època i en unes circumstàncies polítiques molt concretes. La responsabilitat no és tant de l'autor, perquè alxi mateix hi ha una diferència del Pla aplicat al Pla presentat. Hi havia uns polítics encarregats de gestionar-lo, però tal i com estaven les coses ja es pot imaginar amb quin sentit el gestionaren".

Partint de la base que el Pla Ribas-Piera, si bé conté elements positius, en gran part no obeeix al nou model de planificació que es vol imposar, l'Ajuntament democràtic va decidir la seva revisió. ¿I quins són els aspectes positius i els aspectes negatius de l'obra del senyor Ribas-Piera? Formulada la pregunta, obtinguérem una ràpida resposta: Com a aspecte més positiu s'ha de destacar l'intent de descentralització de la ciutat, mitjançant els polígons d'actuació preferent, solució a una alta densificació degut a la reducció de volumens, altures i als règims singulars, exceptuant el Polígon 2, inadecuats a la filosofia del Pla. Pel que respecta als aspectes negatius, li manca previsió d'equipaments; intervenció municipal decidida en el desenvolupament de la planificació, deixant-la en mans de la iniciativa privada.

No hi ha criteris per salvaguardar els valors històrics i culturals del casc antic de Ciutat. Ni hi ha criteris restrictius per evitar la formació de nuclis de població en sòl rústic. Es nota la falta de previsions per conservar el nostre entorn ecològic. I, per damunt de tot, la gestió urbanística dels anteriors consistoris, desvirtuà els aspectes positius del Pla.

EL NOU MODEL DE PLANIFICACIÓ

Seguint amb la transcripció, es va qualificar el Pla General d'Ordenació com a instrument insubstituïble per la gestió urbanística del desenvolupament urbà i, en conseqüència, els ajuntaments democràtics han de defensar aquesta mateixa gestió per tal que la planificació respongui a una política urbana diferent. En aquests moments és important saber quin és el pla adequat i quines són les condicions que s'han d'exigir en el procés d'aquesta revisió. En primer lloc, una política de planificació per a Palma sols pot ésser acceptada quan respongui a una sèrie d'objectius, que intentin resoldre els conflictes reals i concrets, i a uns criteris polítics per establir unes prioritats als problemes que presenta l'actual desenvolupament de la ciutat. La planificació ha de constituir un instrument que permeti una presa de decisions democràti-

ques. Hi ha d'haver una total oposició a una concepció del pla com a mecanisme tecnocràtic i burocràtic que, emparant-se en objectius difusos, imposats des de l'Administració, no s'orienti a millorar les condicions de vida, a resoldre problemes i déficits reals, i en canvi serveixi de tapadora d'un procés d'expansió de la ciutat al servei d'un reduït grup d'interessos. La revisió del Pla no pot ésser la simple formulació d'uns voluminosos i impenetrables documents a on es plantegen propostes genèriques d'una ciutat millor, sense cap compromís polític, administratiu i econòmic, vinculat a la seva realització. Al contrari, la revisió ha d'exigir que les alternatives i propostes que enclou, quedin vinculades al programa del Pla. També s'ha de tenir en compte que la revisió del Pla no sols anirà encaminada a propostes globals i úniques per a tot el terme, sinó que també haurà de donar solucions sectorials a la situació actual dels diversos barris. Davant un pla imposat des de l'Administració, emparat en uns valors no discutits i expressat amb un llenguatge obscur, s'ha d'aconseguir un pla que tenguin en compte les diverses necessitats dels grups socials, expressades amb un llenguatge clar i directe. Qualsevol pla ha d'ésser intel·ligible per a tots els ciutadans. "Quan es fan plans intel·ligibles és perquè hi ha volun-

tat que ho sien", puntualitzaren.

EL CASC ANTIC DE CIUTAT

La conservació i remodelació del casc antic de la ciutat, ha d'ésser objectiu fonamental de la revisió del Pla, per tal de preservar els seus valors històrics, culturals i socials. No sols es tracta de protegir la denominada "zona històricomemorial", sinó de salvar tota la part antiga delimitada per les desaparegudes muralles. Referent a la peatonització del casc antic, ens diuen que, en previsió s'hauran de fer uns aparcaments per la part exterior. Proposada la qüestió de les protestes dels comerciants quan s'ha volgut peatonitzar uns carrers determinats, Ignaci

Ribas explica els seus ofesos són els que tenen tals a carrers precisament ja estaven peatonitzats i hi estan pensant la reforma urbanística, han llevat aparcar-me pròxims als establiments. Per altra banda també proposen la creació de mesurament a la peatonització o a la tauració de zones que no en conjunt puguin ser salvats urbans que no tinguin com a comunitat com a monumentar de si veis minuts de habitatge per tal que les condicions de vida i higiene En resum, que fer una ciutat habitable com molts bé d'altres ciutats, ens ve la gestió ha de fugir

"Un clam rabiosament actual que surt de la pagesia mallorquina"

En venda a totes les llibreries

Si heu de comprar ele

"SUPERMERCADO D E

*** CUINES, * GELERES * M**
*** TELESO**

Carrer Blanquerna

LA SEVA REVISIO

Ignaci Ribas és partidari de la seva execució gairebé immediata, encara que diu que es pot dur a terme per etapes. Pensa que és un projecte del qual els principals beneficiats seran les classes populars i, a més, es una forma de tornar a dur la mar allà a on arribava en un principi. Els companys de tertúlia, menys entusiasmats, recorden que no ha de tenir prioritat damunt els altres projectes.

ALTRES ASPECTES DE LA REVISIO DEL PLA

La revisió planteja la necessitat de protegir el sòl no urbanitzable, destinat a l'ús agrícola, ramader o forestal, per la qual cosa s'hauran d'establir normes molt serioses per evitar la formació de nuclis de població. També es procurarà examinar la densitat amb la tendència de no superar els cinc-cents habitants per hectàrea. La zona urbana jardí, s'haurà d'adequar a la tipologia que li és pròpia: cases unifamiliars i baixes. També s'haurà de preveure un bon emplaçament per a la dàrsena petroliera pels efectes negatius que podria comportar a la badia. Pel que fa referència a les platges i costes, han d'esser objecte d'especial tractament i protecció urbanística per a preservar el paisatge de nous atemptats urbanístics. Altre punt important és el d'aconseguir que no es continuï guanyant terreny a la mar i ara és el moment per adoptar tals mesures, ja que segons el treball presentat per la Junta de Obras del Puerto, el nostre està en condicions de satisfer les noves demandes de trànsit per un període de deu anys. D'altra banda, i tenint en compte que de cada dia més la protecció del Patrimoni Natural és una preocupació constant i estesa entre els ciutadans, és missió important de l'Ajuntament preservar els espais més importants del municipi.

Ribas explica els més afavorits són els terrenys a carter precisament a estaven pensats i que estaven pensats a la darrera reforma urbanística, els anomenats parcaments propers als establiments. Per altra banda també proposen la creació de zones de restauració d'edificacions que en conjunt formen el paisatge urbà, és que no es siguin considerats com a monuments i així mateix serà necessària de serveis mínims habitatges per tal que en unes condicions de salubritat i higiene. En resum, es fa de fer una ciutat habitable perquè molt bé d'altres nostres convidats, ens hem a una ciutat monstre, igual la gent ha de fugir, d'altre ve la mo-

da del doble habitatge. Insisteixen en la falta d'equipaments, cosa que fa, entre d'altres, que els nins per anar a escola hagin d'agafar l'autobús o l'autocar. Tíulen de forassenyat el projecte de construir gran centres escolars a les afores, cas de La Salle, Madre Alberta, i quan proposam si els inconvenients i el consum d'energia que això suposa es pot veure compensat per allò que en diuen respirar aires purs, ens tallen dient que el que no es sap és que el nín estigui dues hores dins d'un cotxe; els equipaments han d'estar a prop dels qui els emprin i els nins han d'anar a l'escola a peu.

LES ZONES VERDES I EL PARC DE MAR

Davant les poques zones

Margalida Capellà

fotografies: Pere Escales

ELS NACIONALISTES D'ESQUERRA I EL PLA GENERAL

Dins els actes polítics que l'actual ajuntament democràtic de Ciutat durà a terme el que més repercussions tindrà d'una forma global serà sense cap mena de dubte la revisió del Pla General Ribas Piera. Tindrà repercussions de diversos tipus de cara a l'actual Ciutat i a la Ciutat que volem projectar, així com també de cara a la part forana, encara que la manca de Pla Director Territorial és una forta limitació a l'hora de revisar el Pla de Ciutat.

Si analitzem els Plans anteriors veim que:

1. EL PLA CALVET, tenint davant els ulls el creixement de Ciutat, rompé el cors físic —les muralles— sense tenir en compte llur significat històric i cultural.

2. EL PLA ALOMAR (1943), que tenia com objectiu "confessable" el sanejament de zones no salubres i l'adaptació del Casc Antic a les necessitats circulatòries d'aquells moments, va emparar grans operacions especulatives, essent promocionat per grups financers forts, inclos el grup March.

3. PLA MUNICIPAL 1963, tenint com objectiu l'augment de la densitat edificable de l'exemplar a causa del boom turístic, el que es feu fou adaptar l'estructura urbanística per a promoure la classe financera, donant lloc a l'acumulació damunt el sòl de plusvàlues generades per l'augment d'edificabilitat. Per altra banda el pla va suposar una imprevisió total d'equipaments i espais lliures, els quals molt bé haurien pogut sortir de les plusvàlues que de fet foren regalades als propietaris dels solaris en els quals els plans parcials generaren molts dels actuals barris perifèrics.

Pel que fa al Pla Ribes Piera, actual pla vigent, podem dir que nasqué condicionat per l'època. De fet, una Ciutat de 200.000 habitants fou planificada per a 500.000 de forma prou triomfalista. Per altra banda la tasca de descentralització de serveis es confia a la iniciativa privada, en uns moments de clar predomini dels grups de pressió damunt les decisions municipals. A més, les actuacions en sòl urbà eren nul·les, o fins i tot negatives ja que bàsicament es mantenien les conseqüències d'urbanisme nefast basat en l'especulació, marginant els interessos col·lectius i especialment els de les barriades en les quals el Pla no preveia cap actuació digne de tenir en compte.

Per una banda el creixement previst no es realitzà degut a la crisi econòmica; tampoc la iniciativa privada no fou capaç de dur a terme els diversos sectors d'actuació preferent. A més, era precis projectar des d'un ajuntament democràtic un tipus de Ciutat habitable per a les classes populars i no absorbidora continua de la part-forana; és fer això bàsicament que es pensà en una revisió a fons del Pla.

Des de la nostra òptica nacionalista d'esquerres, els problemes fonamentals a resoldre serien:

1.— La previsió del creixement de la població de Ciutat. Des de principis de segle ha augmentat la població en un 450 per cent. El 1900 aquesta representava el 25 per cent de la de tota l'Illa, mentre avui passa del 55 per cent i durant aquest període hi ha hagut més de la meitat de municipis que han disminuït de població. Planear una Ciutat que concentra les activitats adoptant de cada vegada més l'esquema metropolità, no pot ésser mai una opció progressista, la qual ha de passar, creim, per anar traslladant determinades activitats a la resta de l'Illa, estenent el concepte d'àrea metropolitana a la totalitat de Mallorca.

2.— Dins la mateixa línia acceptar com objectiu prioritari la millora de la Ciutat existent i la resolució de llurs déficits i problemes com a forma de superar en la mesura del que és possible els desequilibris històrics generats pels interessos especulatius i per l'anarquia urbanística que ha creat la Ciutat que avui tenim i que no satisfà als que l'habituen.

3.— Assegurar que l'Ajuntament sigui el protagonista del procés d'urbanització, a fin d'evitar que els interessos especulatius tornin a cavalcar damunt els interessos populars.

4.— Protegir les terres agrícoles, el casc antic i el patrimoni artístic, tant els edificis com el seu entorn.

5.— Altres problemes a decidir són la peatonització, les vies de penetració, el Parc de les Estacions, la Dàrsena, les pedreres, les depuradores, la protecció de les platges i dels espais naturals, etc...

En una paraula, creim que la revisió ha d'anar encaminada a aconseguir un instrument apte de planejament per a poder tenir una Ciutat que respongui als interessos de les capes populars de Ciutat i no es contradiu amb els de les mateixes capes de la part-forana.

Jaume Obrador Soler

ar cal electrodomèstic veniu a

DE ELECTRODOMESTICO"

RES, MAQUINES DE RENTAR, ELEVATORS, etc.

— Ciutat de Mallorca

RESTAURANT

Rincón del Artista

DES DE LES 9 DEL MATI

*FRIT MALLORQUI * TUMBET * LLENGUA

AMB TAPERES * CONILL

AMB CEBA * I TOTA CASTA DE TAPES

CARRER CAMPANA, 2 - CIUTAT DE MALLORCA

PETRA

Cicle de conferències sobre l'autonomia

Els representants, dins el nostre Ajuntament, del Grup Independent de Petra, presentat el mes de maig com a punt de l'Ordre del Dia del Ple del mateix mes: "L'AUTONOMIA DE LES BALEARS: Via més adient". Després d'una breu però densa exposició de la dita proposta, la majoria dins l'Ajuntament (UCD i afins) va oferir al poble una llamantable exhibició de total desconeixença del tema i això motivà que l'assumpte quedés sobre la taula.

Davant això, l'A.V.V. "Tramuntana" replicà organitzant un Cicle de divulgació popular amb els següents temes, conferenciant a: dates:

6 de juny: "L'Autonomia des d'una perspectiva històrica" (Llorenç Capellà).

Dia 13: "Autonomia i Normalització Lingüística i Cultural" (Francesc de B. Moll).

Dia 20: "L'Economia dins el marc autonòmic" (Josep Alfons).

Dia 27: TAULA REDONA: "La nostra Autonomia". Actua de Moderador N'Antoni Serra. Partits convidats: PSM, PSOE, PCIB, UCD.

Malgrat l'esforç que això suposa, l'assistència no fou excessivament nombrosa perquè EL NOSTRE POBLE, i gairebé tots els pobles petits centrals de la nostra Roqueta, està inexplicablement manipulat per quatre "pampalloses caçiques" els quals s'afanyen per a mantenir la gent senzilla i humil dins un clima de total i contínua ALIENACIÓ: festes, cançonetes, discursos d'ànimes mees, dios i banderetes, i... cinquanta mil punyetes! Quina responsabilitat, davant Déu i tota la Humanitat! I, mentrestant la gent s'ha de resignar (això és el que importa) veient com els "bous" dels petits pàgesos i de tota la resta de treballadors perd, a marxes forçades, el seu poder adquisitiu davant una preu cada pic més abusiu. Imaginem-nos, per un moment, que el govern, amb aquestes mateixes circumstàncies, els SOCIALISTES... I aquelles abans dites "pampalloses caçiques" són els quatre "butes" del poble que es creuen els "potents", la "força econòmica" imprescindible... Sense ells tot aniria abaixat? Idò, no seria arribat el moment de revisar aquest sistema capaç d'abocar-nos a un tal cataclisme? Després, prou habilitat que es creuen tenir ells, ens volen fer creure que tot és culpa del petroli: infelicitats! La pèssima administració i distribució de les riqueses estatals, fruit d'uns quaranta anys de CORRUPCIÓ molt empijorant tot això avui pels mateixos d'abans i pels darrers arribats: vet aci els culpables de la nostra bancarrota estatal (irreversible)? Déu no ho vulgui! Però, no ho dubtem, el pes més fort de la creu qui l'aguantia resignadament i calladament és el POBLE senzill i humil, com sempre, vaja!

Dins un altre ordre de coses hem de consignar un fet que la celebració de les Festes Patronals haurà aconseguit fer passar desapercebut: La inauguració de la COOPERATIVA AGRÍCOLA PETRERA, filial de la C.A. "SIMO TORT" de Manacor. Efectivament, dins un local de mesures discretes, però sembla que suficients, gentilmente cedit p'En Juan de Sa Font, i activament posat a punt per un eficaç equip d'afiliats voluntaris, el proppassat dijous, dia 17 dels corrents (juliol-1980) el mateix President de la nova Cooperativa, depositava la primera càrrega de blat. Ara ja és cosa dels mateixos pàgesos i de la seva total col·laboració amb la Junta Directiva. D'ells depèn l'èxit o el fracàs d'aquesta empresa la qual, no en capça cap dubte, té ja i tindrà sempre els seus irreconciliables enemics. Però... pàgesos de Petra: ENDAVANT! El futur és vostre si sabeu lluitar! Hauréu de lluitar! No trobau que ja vos han fotut prou el pel i la suor? Ha nascut dins Petra l'esperit de cooperativisme que, indubtablement, se podrà anar estenent a altres molt diversos camps de la producció i del consum. Serà una forma, l'única forma dret, de contribuir eficaçment a una més equitativa redistribució de les riqueses entre TOT EL POBLE. Vigileu tots activament. Denunciem en les assemblees, a les quals hem d'assistir-hi tots activament. Denunciem en les assemblees, a les quals hem d'assistir-hi tota i sempre, qual-sevol "fet" o "persona" que intenti posar entrebancs a l'assentiment irreversible de la nostra Cooperativa.

Equip Redactor de "Tramuntana"

SANT JOAN

En data 28/2/80 se li comunicà al abaix firmant, en representació dels corresponents de premsa de Sant Joan, que en el plenari del 15/2/80 l'Ajuntament prengué l'acord de editar la 1a. memòria municipal del 79/80. Molt amablement em convidaven a participar-hi en la redacció d'aquesta memòria reservant-me dues fulles.

"L'opinió de la premsa: manca de transparència"

No fa molt de temps, la corporació municipal va acordar l'edició de la memòria municipal corresponent al passat any. El que firma aquesta col·laboració, en representació dels corresponents de premsa local, i a títol personal, intentarà donar un resum dels esdeveniments a nivell municipal dins l'Ajuntament.

Al llarg de les passades edicions, aquesta és la primera vegada que es demana l'opinió als que, periòdicament, feim la informació local. Estic agraït per aquesta oportunitat, a l'Ajuntament per la gentilesa de demanar la nostra opinió, la qual reflectim en aquesta present memòria.

Lògicament el punt de partida es basarà en la constitució de la corporació municipal, formada amb el resultat final, o sigui els vots de la gent, després d'una intensa campanya.

Es cert que al llarg d'aquest primer any de funcionament amb l'actual ajuntament s'ha detectat una inquietud en el desig de resoldre els problemes que es van plantejant a nivell municipal; però així mateix la gestió no és suficientment eficient, sobretot per dos motius: a) principalment, el problema econòmic. El magre pressupost municipal no és suficient per dur a la pràctica tots els projectes fets; creant una sensació d'impotència dins l'ajuntament. Ara bé, caldria fer-se una pregunta, ¿no és també cert que d'alguna manera el mateix ajuntament té culpa d'això? Sabem tots que manca un control més rigorós que el que hi ha ara, amb el qual crec que augmentaríem el pressupost municipal; ja que sabem positivament que aquesta és l'única manera que tothom contribueixi pagant segons les seves propietats; i b) els components de la corporació municipal. Tots sabem que la majoria és d'UCD amb sis regidors, en contra d'una oposició de tres regidors, dos d'ells independents i un de CD. Crec que aquesta composició inductiblement influeix notablement a l'hora de prendre acords, perquè encara que es digui que hi ha un desinterès pel que fa referència a protagonismes, dins la pràctica no es compleix. De vegades també s'ha dit a algunes declaracions, que dins l'ajuntament regna un clima de diàleg i de comprensió... però també hi ha hagut

alguna brega dialèctica. Referent al compliment de certes ordenances i a la realització d'alguns acords municipals, pareixen entrats. Ben cert, és una llàstima.

Parlant ara de les realitzacions... ¿què en direm? No fa massa temps que un regidor digué que aquest any passat, no ha estat més que un any per projectes, projectes com el de delimitació del terreny urbà projecte de construcció d'un col·legi d'EGB de vuit unitats, llum pública, xarxa de clavegueres, construcció de noves capelles en el cementiri, asfalt de sis camins veïnals—Horta, Sa Bastida, Calicant, Hortella, Ses Gorfes, i ses Casetes—. Crec que pel temps de què es disposa, són molts de projectes per un poble tan petit com és Sant Joan. Esper que en tant de projecte, al final d'aquest tres proxims anys que queden, no es quedi en això: EN UN SENZILL PROJECTE.

Es precis afegir també, la manca de transparència (parau-

A mitjant abril vaig fer entrega de l'article per la seva publicació i passats uns dies em varen remetre un altre vegada, alegant que no seria publicat perquè no era prou representatiu (¿?)...

Pens que lo millor és que jutgeu vltros mateixos. Deia així:

la que es va utilitzar de més dins la campanya electoral) de cara al poble en quant als plans municipals es refereix. Aquests són monòtons, avorrits i cansats, i no tan sols es veu un interès per cercar la millor manera de solucionar els problemes, sinó que en donen als "espectadors" la impressió que els acords ja estan presos abans. Lògicament amb aquest sistema no s'aconseguirà res més que el poble estigui de cada vegada més lluny de LA CASA DEL POBLE (?); que la gent es desinteressa totalment dels plenaris i de qualsevol debat públic. Deman, una vegada més, que l'acabament dels plans, s'obri un col·loqui entre els regidors i el públic assistent, perquè sabem que aquesta mesura repercutiria positivament, fent possible una comunicació més directa entre el poble i l'ajuntament; i per altra banda un intercanvi directe d'opinions damunt lo que s'hagués tractat.

Pens que tal vegada aquesta postura de "NO PARTICIPA-

CIO" al qual ens obliga l'ajuntament, provoca un autèntic "infotisme" dins el poble santjoaner, és a dir: "se'n fot de tot", també freqüentment anomenat "passotisme", al qual tan fet està ja el poble—no debades ens han obligat "a passar" de la política durant més de quatre dècades...— que ni tan sols demana el seu dret a poder intervenir i opinar damunt la vida i destí del seu propi poble.

Per acabar vull dir, que les persones que formen aquest consistori, llevat de les seves ideologies, poden i tenen l'obligació de dur per millor camí, els problemes del nostre poble. Seria una llàstima que dins l'ajuntament imperassin els interessos d'unes sigles d'aquest o d'aquell partit per damunt dels interessos del poble.

Francesc Mas
/ Abril 80

MARIA DE LA SALUT

Festes "magres"

Quines festes més magres ens esperen "Mariandors"? Sembla que el que ens té preparat l'Ajuntament aquest any, s'acosta a la "tronadura" crònica.

Vegem els esdeveniments:

Al ple del passat mes de juny, l'Ajuntament d'UCD diu que es fa càrrec de les festes, fora donat opció a ningú més per organitzar-les.

El ple de juliol "dia 19" s'armà un "crisot", ha que tot està fet, emperò no faciliten plans d'activitats culturals, recreatives, etc. ni tan sols el pressupost aproximat de les festes.

Viat això analitzem els fets. El primer Ajuntament democràtic de Maria, talla qual-sevol possibilitat d'unes festes populars, "Verdaderament populars", ells volen fer y desfer a les espalles del poble, volen fer les "seves festes". Quan es tingué el programa i les activitats concretes, analitzarem l'esperit de creació d'aquestes llumbreres.

De moment el fet confirma que les mane-

res de fer les coses son d'allò més reaccionari que es pasetja. ¿On és el seu vellèl senyor regidor de cultura? ¿Què entén vostè per cultura?

Pens que sempre ens queda la possibilitat de ensenyar-los als infants es paperi, i si la cosa és presta, les Xeremies, sinó queda tranquil, bon infantó, a sa Serra hi ha un home encantador que es diu "el tio Gori", ell sempre ens tocarà unes tonades amb el seu màgic fòbid. A vostès il·lustríssims regidors vos queda temps per reflexionar, esperem que una llum divina us il·lumini.

Noaltrès, tot el poble, quedam esperam que gastin les energies per alguna cosa constructiva i en bé del poble; no per uns absurdes discussions després dels plans. Per cert, el senyor "Muliner" de s'empenyadura que va agafar, un poc més i s'aferra amb un jovevet.

Tal com diu la dita popular "En lloc de donar llum donem fum". I és que són com a nins maltrats. Ja ho he dit.

Antoni Lluc Mas Negre

SA POBLA

Com sempre

Definitivament és una cosa bastant estranya: Cada vegada que em dispò a escriure una crònica dels succeïts més rellevants de Sa Pobla, sempre pens que hi ha poca cosa a dir. Fins i tot he arribat a pensar (perquè així sí, de vegades pens), a veure si som jo que no els donem importància, que no els sé dimensionar. Tal vegada fins que no en passi qualque una de ben grossa, potser jo no trobi que sigui digna de menció.

¿Què és una cosa grossa per a mi? No ho sé... Moltes. Per exemple que l'Ajuntament s'esfondri durant un plenari per culpa dels crits que s'hi peguen... O que li robassin la "moto" a Don Melon... Que n'ignaci trobés un duro després de travellar amb la cultura... O que na Polita s'ofegés dins la piscina buida.

Però, aquestes coses ja no passen. Ah!, i parlant de na Polita, supos que tota sabeu que aquesta al·lota que nom Apolònia Gost, fou elegida com la principal figura de les joventuts d'UCD del nostre poble. Que, per cert, el dia que se li va donar tal nomenament va venir a Sa Pobla el Pre-

sident D. Jeroni Albertí...

Un altre assumpte són les festes de Sant Jaume. Quan vltros estimats lectors llegíeu aquestes retxes, ja hauran passat. Però ara mateix, quan jo les escric, encara no han arribat. Tan sols se alguna petita cosa de com seran. Una d'elles és el nom dels cantants i conjunts que vendran (hauran vengut), a les revetles que si ho record bé són: Bonet de Sa Pedro, Los Flets, Transilvania, Los Valklemossa, i potser d'altres. Aquesta vegada crec que fins i tot hauré de donar l'enhorabona a la comissió de festes, dins aquest aspecte. També veig amb molts bons ulls aquesta encontre de compositors. La meua enhorabona al senyor Antoni Caimari.

Bé, tenc per mi que ja he acabat la corda. Tan sols em resta dir-vos que, si anau a nedar, proveu anar alerta al sol, que pega al cap, i quan veureu a la "Nostra piscina", tirau-vos-hi a poc a poc, no fos cosa que trovàssiu a n'Albertí banyant.

Adéu siau.

Andreu

BAR RESTAURANT S'HOSTAL DE MONTUÏRI

Especialitat en pa amb oli i cuixot

PRESENCIA I OPINIÓ

PARLEN ELS POBLES

ANDRATX

La llibertat d'expressió empresonada

Un important sector de la joventut andratxolca desitja de recuperar per al nostre poble tot el que li és propi, llengua, folklore, tradicions, etc. etc. amb gran entusiasme i voluntat —sense a penes ajut oficial— (mes aviat amb l'oposició oficial), han posat en marxa una organització cultural denominada Grup Cultural Balanguera.

De bon començament, organitzaven excursions pel terme d'Andratx: Sa Dragonera, La Trapa, etc. Generalment romanien en la garriga amb tendes de campanya, sacs de dormir o a cel obert. Amb l'entrada de nous companys s'hi afegien noves activitats. Formaren una secció de joc d'escacs, una secció esportiva amb un equip de futbol-sala, petanca, etc.

Durant tot l'any a part de les activitats normals, per les festes de Sant Pere, festa major d'Andratx, desenvolupen i posen en marxa tot el seu aparell en col·laboració amb el Club Esportiu Andratx, organitzador de les festes.

Posant doblers de la seva butxaca, perquè l'ajuda o subvenció de l'ajuntament és només de deu mil pessetes, organitzen una sèrie d'actes altament culturals. Els actes programats per aquest any '80 són els següents:

Concurs de redacció "Baltasar Porcel" per a nins menors de catorze anys; concurs escolar de pintura mural a l'aire lliure a la Plaça d'Espanya; campionat d'escacs a l'aire lliure (Plaça d'Espanya) entre el Club Balanguera i un altre de Ciutat; un partit de futbol-sala al poliesportiu municipal.

Aquest entusiasta grup cultural necessita per a la seva expansió, difusió i coneixença un mitjà de propaganda propi i llavors pensaren d'editar una revista mensual on reflectir totes les activitats del grup, i al mateix temps que es pogués informar el poble sobre les notícies i successos, reproduir les opinions polítiques, dels partits, política municipal, etc.

Posats en feina i amb més moral que l'Alcaldia recolliren a escot els primers doblers, i fent ella mateixa de redactors llençaren el primer número de "Pariatge" que actualment ja camina pel número 5. Tal revista, de format artesanal i minvada en extensió, té uns col·laboradors que ja voldrien altres publicacions de més envergadura i anomenada: Baltasar Porcel, Gabriel Tomás, Joan March, etc. Però en no poder preveure l'augment del cost de les matèries primeres els fun-

dadors de la revista es trobaren que les previsions econòmiques eren a punt de fallar, emprendre una furiosa campanya de captació de nous subscriptors i sol·licitaren una modesta subvenció a l'ajuntament, a percebre per Sant Pere, data que el consistori ofereix ajudes econòmiques a les entitats que ho sol·liciten, com la societat de caça, de col·lectivitat, Fútbol Andratx, club de petanca, etc.

No hi hagué subvenció per a "Pariatge" perquè segons el batlle hi havien aparagut, recentment crítiques adverses al consistori. Crec que no ho paga comentar la reacció de la primera autoritat civil d'Andratx. Ella tota sola es comenta. I això malgrat que en la salutació del batlle en la festa major del poble hi abocava la frase de "acceptam les crítiques amb humilitat".

Però, les paraules volen amb el vent a l'hora de "acceptar les crítiques" quan aquestes són desfavorables i es té una mentalitat molt acostada al tristament conegut inquisidor Torquemada.

Alfons Grech

SILVA

Acomiat i Festes

seu bon troc de comentari a les anomenades tertúlies. La subhasta d'un bar a la Plaça ha estat un "punt fort" que ha eixcat no poc els ànims i les veus, pareix que les algues remogudes per aquest temporal encara no han tornat al seu lloc. Fins i tot, se diu, que un bon senyor, de missa freqüent, a causa d'aquest fet ara no va a l'església nostra.

Aquests dies la tranquil·litat del quefer diari es veu interromput pel trepig continuat que fa la estrenada comissió de festes que ha volgut donar un caire un poc més popular a tots els actes (malgrat estar enlunada pel rock) i el primer encert ha estat la qüestió dels "bons" que es comenta molt favorablement. L'economia familiar dels selvatges no sofrirà la destitució que d'any en endavant.

Collectiu Selvatge

COLL D'EN RABASSA

Enemics seculars

tot el contrari, que damunt, s'autodenomina "ecològics", i a pesar que no lluiten per res que tingui una veritable connotació ecològica, es permeten la gosadia de posar preu a un tros de la terra mallorquina, per —diuen—, retornar-la als seus amos: el poble mallorquí. Però deixant de cantó aquesta incongruència, hi ha en aquest assumpte —que tots coneixem quin és— moltes coses dignes... criticables, per no fer servir altres qualificatius més esclatadors d'aquesta peculiar "moral" tan, tan, immoral.

En fi, m'agradaria continuar parlant dels enemics seculars de Mallorca. Però encara —i valgui la redundància— estem en un "estat", en què cridar pel carrer Llibertat, és una mort, o pallissa, ben segura. Així doncs, ja parlarem, ja parlarem de tot això qualque dia...

Miquel Vilallonga

ES PLA DE SANT JORDI

De tot i molt

Retornem, en aquesta nova crònica, el contacte amb els nostres lectors de Mallorca Socialista i, a la recerca del coneixement de la realitat santjordiera.

Seguint amb la tònica d'un temps ençà (més o menys des del començament del retorn de certes llibertats expressives), és a dir, del moviment afanós per a fer coses per al poble. En aquest sentit, els sectors d'avanguardia de dreta o d'esquerra, de caire progressista o no tant (segons les idees de cadascú) es llueixen tot quan poden, per bé que el sector de més a l'esquerra amb prou menys força. De tota manera i a pesar del dit moviment, encara hi ha molta gent a l'expectativa o que fins i tot ho desconex.

L'Associació Cultural, a més de la preparació d'unes quantes excursions per l'illa, i una pel Setembre a Menorca, està desenvolupant un curs de llengua catalana (CURS DE MALLORQUÍ), activitat prou interessant de cara al coneixement de la nostra cultura, no tant per als més petits, que aquest any ja l'han estudiada a l'escola (sabem que no ha estat el primer any afortunadament), sinó entre gent més major. És evident que donat el temps perdut de desconexió i negociació de la nostra identitat, això constitueix una bona cosa que s'hauria de fomentar més.

Com a primícia i que fa referència a l'Associació Cultural, podem informar que per part de l'Ajuntament de Palma, i, a petició de l'esmentada associació, s'han aprovat dos noms de carrers. El Carrer del Pintor Gabriel Comas i Roca (C/ 152) i, el Carrer cas Quixote (C/ 164). No s'han aprovats els noms per als carrers 154 i 163, segons sembla ser, per mor de raons urbanístiques. Es tractarà dels dos primers noms de carrers de Sant Jordi batejats en la llengua del poble, cosa que té un relleu especial, i a més a més, pel nom escollit: un completament popular i tradicional i l'altre de significació artística. És un pas més cap a la normalització cultural que, en definitiva, i en opinió del present col·lectiu, hauria de seguir amb tots els restants carrers.

En quant a l'Associació de Veïnats podem constatar també la seva activitat (petició a l'Alcalde de Palma sobre les normes urbanístiques que afecten Sant Jordi fent recular uns metres les construccions noves, organització d'un Aplec de Motos Antiques, etc.). Per altra banda, podem dir, que la dita Associació ha organitzat (diguem-ho així) una comissió per a les properes festes d'Agost, de les quals ja en parlarem en una altra crònica.

Fins aquí la notícia, però això no ho és tot. Per aquest Col·lectiu Catiner (de militants i simpatitzants del PSM), és molt important destacar una sèrie de problemes que existeixen i que totes les associacions, el poble i l'Ajuntament de Palma, hauríem de mirar de solucionar:

—PROBLEMA CULTURAL: Amb la retolació total dels carrers en la nostra llengua i l'esborrament dels vestigis dictatorials; l'ús més freqüent (fins arribar al total) de la nostra llengua en actes públics; la tendència cap a unes festes populars i amb més ajuda municipal, la solució del problema escolar, etc.

—PROBLEMA SOCIAL: Amb més servei assistencial mèdic (un metge i una infermera és insuficient); el transport públic tancar per als qui l'han d'usar diàriament i sense cap descompte; etc. etc.

—PROBLEMA POLITIC: Amb la solució dels districtes no hi estem d'acord, hem d'anar cap a l'autonomia del municipi, hem de tenir un poder local propi amb una hisenda pròpia, (no volem els antics batles, però tampoc res a canvi. Volem una Junta Local pròpia i elegida per tot el poble. No som un suburbi ni una barriada, som un poble i lluny de Ciutat. Som nosaltres qui sabem solucionar més els nostres problemes, qui veurem i sabem fer pressió perquè s'ens arreglin bé les carreteres (com la de Sant Jordi a Sa Casa Blanca no deixada tan bé com esperàvem i de la qual desitjarem que l'Ajuntament no amolli el mulo i mig mentre Ombres Públiques no l'arreglin bé).

Amb tot això, i sense haver-hi dit tot, hi ha per estudiar i reflexionar tots. Esperem-ho!

Collectiu Catiner

"CARPINTERIA VICENS, S.A."

Empresa dedicada a la construcció
i elaboració de la fusta
Decoració, ebenisteria i mobles a mida

Gremi de Ferrers, Polígon de Son Castelló. Ciutat de Mallorca.

Tfon. 25 11 22-25 11 88

ANTONIA VICENS, UNA VOLUNTAT D'ESTIL

Antònia Vicens fou cronològicament la primera d'una sèrie de narradors mallorquins que, nascuts els anys 40, es donaran a conèixer a la segona meitat dels 60 i durant els primers 70 (Oriol Pi de Cabanyes i Guillem Jordi Graella els batjaren com la Generació dels 70) i sobre els quals hi ha hagut més d'un malentès, però també algun article aclaridor (per exemple, "Novel·listes i narradors a les Illes", de M. A. Campany, "Serra D'Or", desembre de 1980). El 1966 A. Vicens guanyà el Premi "Vida Nova" de Cantónigros, amb tres de les narracions de "Banc de fusta" (1968), i el 1967 el Sant Jordi amb "390 a l'ombra" (1968). Fins el 1971 desenvolupà una intensa activitat creativa ja que encara va escriure dues novel·les llargues més: "Material de fuleto" (datada el 1968 i publicada el 1971) i "La festa de tots els morts" (datada entre el 1970 i 1971 i publicada el 1974). Després, però, hi ha un període d'esterilitat que ella mateixa ha atribuït a diverses causes biogràfiques: "Crisis de moltes menes... problemes laborals... la maternitat" (Diario de Mallorca, 9-V-1980), però finalment ha tret dues obres més que signifiquen una resposta forçada esperancadora: "La santa" ("Laia", 1980; escrita el 1976) i "Primera comunió" ("Ed. Moll", 1980; narracions datades entre el 1978 i 1979).

"La santa" és una novel·la curta que lliga perfectament les obres anteriors de l'autora, especialment amb "La festa de tots els morts". Altre cop ens trobam amb una novel·la ambiental, de protagonista femenina, on el tema fonamental és potser el de la mesquinesa de la vida a un poble de Mallorca a la immediata postguerra, i el de la impossibilitat de realització personal. D'estructura autobiogràfica, Drucilla, la protagonista, ens mostra tota una galeria de personatges frustrats que es mouen en dos nuclis fonamentals: el de la casa familiar, amb el pare, que provoca la mort del seu company més admirat en un afer de contraban; la mare, encarnació de la fatuïtat petit burgesa; Joana, la prostituta dissortada que no aconsegueix de casar-se amb el vell ric; la dona republicana que ha enfollit; etc. I el de l'escola i els companys, amb el leit-motiv de la traumatització provocada per una pedagogia d'orientació pseudo-religiosa en la qual és fonamental la repressió sexual: surten aquí Sor Ramona —ella mateixa és tot un trauma!—, el capellà, amb tota la seva lubricitat; i les amigues, Margalida, Rosa, Jerònima, etc. Entre els dos nuclis hi ha força interferències i encara caldria citar el miratge que suposen els estrangers. L'estructura de la novel·la és encadrada per un present puntual que és el del moment en què Drucilla, als 15 anys, abandona aquest món familiar, i en constatueixen la part fonamental els records de la infància-adolecència que precedí i provocà aquest moment i que són presentats sense cap tipus d'ordenació cronològica. Pens que és una obra prou considerable, encara

que no salva del tot el perill de la dispersió i repetició causats per la manca, si més no aparent, d'una disciplina mínima a l'hora d'escriure i d'estructurar l'obra i pel fet de deixar-se dominar pels mateixos materials temàtics amb què l'autora treballa.

Comentari especial mereix l'aspecte lingüístic de "La santa". D'entrada sé que és aquest un terreny llenegadís i en el qual, em sembla, en aquests moments pot ésser contraproduent dogmatitzar. En el fons hi ha la polèmica entre els que pensen en la necessitat d'una llengua literària ben reglamentada i si fa no fa fixa, i els que conceeixen a aquest nivell lingüístic la flexibilitat necessària per adaptar-se als diversos trets dialectals —si més no en els diàlegs. Això és esquemàtic, però per il·lustrar una i altra postura pot servir l'article "Tirannolinguat", de Jaume Terrassa ("Serra D'Or", març 1978) i la resposta de J. A. Grimalt ("Serra D'Or", maig, 1978). Sols vull afegir que també d'acord amb la proposta que hi ha implícita a l'article de Jaume Terrassa —i això d'implícita ho pos perquè estic ben d'acord en els retrets que li fa Grimalt— s'ha escrit alguna novel·la valerosa i pens en "Dies d'ira a l'illa", de L. L. Ferrer, potser no valorada com cal per aquestes latituds. Tornant, però, a "La santa", el problema és que hi trobam autèntiques aberracions lingüístiques, es mirin des de la postura que es mirin. Per exemple, l'ús de l'article salat: "ets capellans", "ets peus", "els veig de lluny, jo, sos homes", etc.; o formes com "cunguiava", molt repetida, i d'altres. No crec que la culpa sigui d'A. Vicens, —¿Es casualitat que "Tirannosaurus", la novel·la que provoca els articles an-

teriors, fos publicada també per "Laia"?—, però l'obra guanyaria molt amb una bona correcció lingüística.

Quant a "Primera comunió" he de dir que és un llibre força valuós en el qual crec que hi ha les millors pàgines d'A. Vicens. És amb "Primera comunió" que l'autora mostra totes les seves possibilitats, posseïdora d'un estil absolutament personal i de gran expressivitat. Formen el llibre 14 narracions quasi sempre molt curtes —això impossibilita la dispersió—, de tema unitari marcat pel to de tragèdia —almenys en 8 la mort provoca el dramatisme— i amb els motius preferits per l'autora: les dificultats de realització de la dona i de la parella, els records de la infància i d'una educació aberrant, les transgressions sexuals (amors d'un capellà), la maternitat, la mort dels fills, etc. Però és a nivell d'estil que el llibre cobra importància perquè demostra que A. Vicens, en aquesta lluita constant per aconseguir una major expressivitat, ha assolit ara els millors resultats. Ella mateixa ha afirmat: "Quan escric (...) estic lluitant, o millor dit, jugant amb els mots, que no sempre són fàcils i complaents" ("Diario de Mallorca", 9-V-1980), i aquest to de lluita amb els mots —M. A. Campany titula molt expressivament el pròleg a l'obra: "El difícil art de la prosa i l'aprenentatge d'A. Vicens"— és el que ens defineix millor els trets estilístics de la seva obra. Però cal veure quins són aquests trets, fer-ne inventari, encara que sumari. Prenem per model "Desencant", la darrera història. La primera cosa que destaca és la utilització del temps, amb la contraposició del present,

temps real —unes poques hores a la platja d'un matrimoni sense fills—, i el passat, temps subjectiu, tan ric de records i d'acions. Això fa que el món interior dels personatges sigui sempre més important que l'exterior i hi ha altres recursos que ho accentuen; per exemple, la transformació de la realitat mitjançant la imaginació ("I per un moment va pegar foc a la mar...") o el somni ("tenia el mal gust de somni... ja se'n recordava... estava fent cua..."). Una altra manera d'acursar el temps real és la constatació d'una mateixa realitat des de diverses perspectives: a "Desencant" es passa contínuament a un i altre dels components de la parella, però a altres narracions, per exemple a "Judici", fins i tot això és el que aguantava tota l'estructura. Hi ha encara peculiaritats més concretes que són les més definidores de l'estil d'A. Vicens: Així l'amplificació d'un concepte a través d'una enumeració explicativa ("donava de pla a una sala plàcida, les roques rosegades, espòndrides, puntarrades (...), la mar quasi blanca, transparent, on les gavines (...)" i això és un fenomen recursiu, dins una ampliació pot haver-n'hi una altra i una altra i de fet hi solen ésser. És el que fa que els períodes sintàctics siguin tan llargs, juntament amb la fusió del diàleg dins la narració, sense senyals gràfics que el precedeixin ("La mare va dir-li al pare, ja és una dona (...)" i amb la supressió sovintejada del punt seguit, dos punts i punt i coma que sol resolde amb una simple coma. També és essencial la presència de contínues deduccions que ensenem poden expressar les opinions de la pròpia autora —tan lluny de l'objectivisme— o d'alguns dels personatges ("De tant en tant pegant un glop de la botella de cacacola, més tèbia, quin oi, la dona i la cocacola i l'entrepà i la pobresa i el sol..."). I caldria afegir-hi les metàfores i comparacions, tan especials —ja ho va assenyalat Vidal i Tomàs al pròleg de "Banc de fusta"—, sempre tendint a la concretització de l'abstracte ("la mar un bec de coloma (...) un bec d'oliva"); i també el regust pels contrastos; la complença en la incorporació de cançons ambientals, quasi sempre en castellà, tal com se sentien en la realitat opressiva de la postguerra; els dialectalismes, aquí molt ben utilitzats, etc., etc.

Són aquests recursos que condueixen a la "deformació astigmàtica" de la realitat que J.M. Llopart, el pròleg de "La santa" assenyalava com "la clau del procediment narratiu d'Antònia Vicens". Tots ells, en una proporció o altra, ja hi són, o es deixen intuir, en les novel·les anteriors, especialment a "La santa" i a "La festa de tots els morts"; però aquí, amb l'acumulació, accentuen la seva expressivitat. És per això que pens que a "Primera comunió" la voluntat d'estil, sempre present a Antònia Vicens, ha reeixit plenament.

Joan Mas i Vives

APROXIMACIÓ CRÍTICA A LA SOCIOLINGÜÍSTICA CATALANA de Francesc Vallverdú. Edicions 62. Barcelona, 1980.

Alguns lectors ja deuen conèixer l'obra que estic ressenyant, perquè va ser presentada a Mallorca pel mateix autor el passat mes d'abril, coincidint amb la celebració del XVI Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romàniques.

El subtítol indica que es tracta d'un balanç dels estudis de sociolingüística als Països Catalans, i la introducció precisa el seu abast: s'ha procurat fer un recompte exhaustiu dels treballs efectuats en el camp de la sociolingüística catalana entre 1960 i 1978, amb algunes referències anteriors i posteriors.

Els anys no han estat tristes a l'atzar. Per una banda, es tracta dels anys que han vist aflorar la sociolingüística com a nova i dinàmica branca de la lingüística a tot el món. Per altra, concretament a la nostra, la reflexió sobre els problemes lingüístics era imprescindible durant el procés de recuperació

de la nostra identitat nacional. Els quatre-cents títols que gairebé ha arribat a comptabilitzar F. Vallverdú són prou significatius en aquest sentit, i la utilitat que té aquest llibre seu com a guia per a qualsevol que vulgui introduir-se en la sociolingüística catalana és indiscutible.

Segons Vallverdú, han estat sis els temes que més atenció han meregut per part de la nostra sociolingüística: bilingüisme, diglòssa, conflicte lingüístic, normalització lingüística, la qüestió de la normativa i l'estàndard, i l'assimilació lingüística. En realitat, en la meua opinió, aquests temes s'agrupen entorn a tres preocupacions bàsiques: les relacions de la llengua catalana amb els idiomes contigus (castellà i francès, bàsicament), les relacions entre la varietat interna de la nostra llengua i els problemes lingüístics derivats de la immigració.

Revisa també Vallverdú les metodologies aplicades en els treballs ressenyats, i distingeix mètodes històrics, lingüístics, psicològics, sociològics i antropològics, donant una atenció més distingida a les enquestes socio-

lingüístiques; dedica una atenció més distingida a les enquestes sociolingüístiques i acaba amb unes notes sobre la sociolingüística aplicada.

La Bibliografia que tanca l'obra —i que va ser-ne el punt de partida— és molt completa, si no exhaustiva. Entre els títols que no hi figuren, es troba l'estudi d'Eduard RIGO, Medio cultural y lenguaje en el niño, publicat l'any 1978 per l'ICE de Palma de Mallorca. Amb tot, les omissions són poques i no invaliden el conjunt.

En resum, per tant, crec que podem congratular-nos de l'aparició d'aquest volum, que segurament contribuirà a activar els estudis sociolingüístics i el mateix procés de normalització efectiva de l'ús del català.

I.M.

CATALUNYA CAP A L'ANY 2000, publicat de la Fundació Jaume Bofill. Editorial Blume, Barcelona, 1978.

Després de tanta d'any, i un cop engegat el procés autonòmic, la societat catalana es troba en una de les circumstàncies més favorables per a conse-

guir la supervivència com a poble. Li ha arribat l'hora, per tant, d'assumir la responsabilitat que d'això se'n deriva. Són nombroses les institucions i corporacions que han acceptat aquest repte de bon grat. La Fundació Jaume Bofill n'és una d'elles i ho ha demostrat iniciant una col·lecció amb el recull d'estudis intitolat genèricament "Catalunya cap a l'any 2000". L'obra presenta les previsions que fan destacats especialistes, prenent com a punt de referència la Catalunya de l'any 2000. Anna Ma. Cabré, Jaume Fonollada, Joan Majó, Joan Cals, Josep Franc, Hèctor Pardo, Manuel de Solà-Morales, Glòria Rubió, Néstor Luján, Gabriel Ferrat, Antonio Marzal, Tomás Pou i Joan Prat tracten d'agricultura, administració local, demografia, ensenyament, informació, indústria, institucions polítiques, investigació, organització de les empreses, sanitat, serveis socials, turisme i urbanisme. Per a endegar l'obra treballa els autors han gaudit d'absoluta llibertat individual, la qual cosa ofereix al lector la possibilitat de conèixer-los com a materials de debat. Aquesta és, per altra banda, una de les aportacions més remarcables del

llibre, car els escrits han estat orientats per un guió comú que constava de quatre qüestions: quins són els problemes i tendències més importants en el panorama internacional; quines són les principals característiques que presenta Catalunya; quina és l'evolució previsible de Catalunya fins a la fi del segle XX; quina fóra la situació desitjable l'any 2000. Malgrat el contingut, la lectura de les prospectives no és gens aclaparadora i permet estovar una major esperança davant l'esdevenidor a mig termini, afortunadament.

A.N.

"MADRE ESPAÑA", de Rafael Lluís Ninyoles. Editorial Prometeo, València, 1979.

L'editorial Prometeo acaba d'iniciar una nova col·lecció d'assaig amb la publicació del llibre intitolat "Madre España", del qual és autor el professor Rafael Ninyoles, prou conegut pels seus estudis de sociologia lingüística.

Es tracta d'una sòlida anàlisi crítica dels fonaments que han sustentat la ideologia nacionalista de l'Estat espanyol. Un altre dels seus exponents i tot seguit refutats els supòsits més destacables del monstari que

rossegueu amb elles les ments preclares de la unitat espanyola. La resistència al canvi, la sobrietat, l'idealisme, la incapacitat d'organitzar-se, la tendència a l'acció —us en recordau?— són alguns dels trets que conformen el pretès caràcter espanyol i que permeten la proliferació d'estaments nacionals privilegiats (principalment el funcionari i la intel·lectualitat). No debades identifiquem llavors el catalanisme, el basquisme, el sionisme i el comunisme com transumptes de l'amenaça externa a llurs interessos i contra els quals convé defensar-se a ultrança en nom de la nació. Al llarg de la lectura, però, el lector rep la impressió que es troba davant un assaig (la dispersió d'alguns capítols així sembla confirmar-ho almenys) que no ha sofert la revisió que requeria. Així, a més d'incompleta l'obra corre el perill d'haver quedat endarrerida. Amb tot i això, la lectura de "Madre España" és ben recomanable especialment per als qui veu dirigit, els castellans val·l i el l'uncert de suggerir un definitiu alinyament de l'Espanya imperial.

A.N.

ELS CAPS DE BOU DE COSTITX I LA IDENTITAT NACIONAL DELS MALLORQUINS

Damia Pons

Fa una dies, el President Jeroni Albertí s'entrevistà amb el ministre de Cultura. Segons les informacions de la premsa mallorquina, el senyor Albertí li demanà la devolució d'un dels tres caps de bou prehistòrics de Costitx, els quals, des de finals del segle passat, estan retinguts al Museu Arqueològic de Madrid. El senyor de la Cierva li prometé que ens ajudaria a recobrar un dels tres caps de bou i, a més a més, ens enviaria una reproducció dels altres dos. Fins aquí la notícia periodística. Inten-tem, ara, fer-ne una lectura que transcendeixi el seu nivell més superficial i, d'aquesta manera, esbrinem fins a quin punt el fet és simptomàtic d'actituds i de situacions més generals.

En primer lloc, cal considerar que la presència dels tres caps de bou a Madrid és el resultat d'un acte d'explotació cultural realitzat per l'Estat centralista, ben possiblement amb la complicitat de les autoritats de la "provincia". Quan robaren als mallorquins una de les joies més universals del seu patri-

moni cultural, eren coherents amb la seva ja antiga actitud de considerar la nostra nació com una terra ideal per a practicar l'esport del pillatge. Ens robaron les llibertats nacionals amb les armes; se'n dugueren molts dels nostres braços més joves per a enviar-los a defensar els darrers bocins del seu imperi; més recentment, utilitzaren les nostres divises per a fomentar a ca seva un inflat desenvolupament econòmic; encara ara, ens continuen robant la llengua i la cultura pròpies a l'escola i als mitjans de comunicació... Aquest és el signe de la nostra història nacional.

El patrimoni cultural d'un poble és sempre la base fonamental de la seva identitat. Cada element que desapareix o se fa malbé representa la pèrdua d'un millímetre de la fisonomia col·lectiva. El fet de dur-se'n els bous de Costitx a Madrid fou una demostració tangible de l'agressió secular del centralisme contra la nostra personalitat. Els pobles és a través del coneixement del seu patrimoni

històric i cultural com poden ésser fidels a la seva personalitat nacional, la qual només si arrela dins el passat podrà perdurar i, al mateix temps, transformar-se creativament. Certament, quan el centralisme se'n dugué els caps de bou a Madrid no només ens robava unes obres de gran valor artístic i històric sinó que, amb el seu acte, també ens negava la possibilitat de ser una nació amb plena consciència de la seva identitat. I ja se sap que els pobles sense identitat no poden guanyar-se les llibertats.

En segon lloc, l'actitud del President Albertí davant el ministre de Cultura és indicativa de la posició que adopten els ucedistes balears a l'hora de plantejar alguna reivindicació davant Madrid. La UCD-Balear, amb humilitat i cortesia, només s'atreveix a demanar petites almoines als seus senyors. Com si patissin un profund complex de subdita, acudeixen a Madrid a recollir les miques que la generositat centralista els hi voldrà oferir. D'aquesta manera s'expli-

carien els mínsos resultats obtinguts per la ucedè balear durant el període de la pre-autonomia. El seu País Balear no és massa cosa més que un recurs retòric emprat per a crear la il·lusió d'una comunitat ja forjada. Aquest País Balear que només ha rebut competències de quarta categoria, i encara en una quantitat mínima, que veu com la llengua pròpia rep la mateixa consideració que el francès o l'anglès, que és oblidat a accedir a l'autonomia per una via constitucional que representa únicament una relativa descentralització, no és una bafa a la nostra autèntica realitat nacional?

El fet que siguem un poble amb una personalitat nacional ben vigent és sistemàticament ignorat pels ucedes. Les reivindicacions davant Madrid aconseguiran un resultat positiu quan siguin plantejades en termes correctes: al nivell d'una nació que reclama la devolució d'uns drets o d'un patrimoni que legítimament li corresponen i que li foren arrabassats amb violència en un moment determinat de la seva història. Al poder centralista se li ha d'exigir la devolució de tot allò que ens fou robat. Enèrgicament, sense complexos. Som conscient que és absurd demanar una actitud d'aquesta mena a la UCD-Balear. Senzillament, perquè ells també són el poder centralista, la seva sucursal a les illes. Són, per tant, còmplices de l'explotació nacional i cultural que pateix el nostre poble.

En relació als tres caps de bou de Costitx, pensam que s'ha de formular al mínim

ter de Cultura una petició institucional de devolució d'aquestes tres peces prehistòriques perquè són una part important del patrimoni cultural nacional, de la nostra identitat. Ara bé, lògicament, no ens podem negar a que el Museu Arqueològic de Madrid se'n quedi tres còpies.

Finalment, caldria que la Conselleria de Cultura elaborés un informe on hi hagués una relació de totes les mostres del nostre patrimoni que ens hagin estat se-

grestades. Després, sense timideses, s'hauria de plantejar la seva reivindicació a l'entitat que actualment en sigui la usufructuària.

Paral·lelament a aquesta política de recomposició del patrimoni cultural del País, s'hauria d'articular una tasca de protecció i de difusió que n'assegurés la seva supervivència física i la seva funció de recordatori d'una identitat nacional secular i, encara avui, plena de vitalitat reivindicativa.

REVISTES

DIARI DE BUJA. Març 1980

Un dels fenòmens més positius que s'han produït a Mallorca en els darrers anys és el de la proliferació de les publicacions periòdiques que han sorgit a molts d'indrets de la Part-Forana. Aquesta premsa dona veu als sectors més dinàmics de la nostra societat i utilitza majoritàriament el català, contribuint d'aquesta manera a la normalització del seu ús públic.

La delegació de Bòger de l'Obra Cultural Balear també edita la seva revista, íntegrament en català, d'una gran dignitat tipogràfica i de contingut. Publica estudis sobre la història local, notícies de l'actualitat del poble, mostres de poesia popular i, també, articles sobre les qüestions que més preocupen a la Mallorca d'avui. El "Diari de Buja" aporta un esforç ben valuós a la tasca de construir una Mallorca conscient de la seva identitat i senyora del seu demà.

GONEIXEU JA L'ASSOCIACIÓ DE JOVES ESCRITORS EN LLENGUA CATALANA

Fa uns quants mesos uns joves de Barcelona, agrupats per les mateixes inquietuds i tots ells tocats d'ala per l'encandorosa tasca i afició d'escriure, decidiren formar l'Associació de Joves Escriptors en Llengua Catalana; encara que pel moment que tingué la idea allà a Barcelona i tal com cal perquè agrupés al major nombre de persones es llançaren a escampar el missatge arreu de tots els països catalans i així fou com l'esperit de l'associació arribà a tots les comarques del Principat, al País Valencià i a les nostres illes.

La nova associació arribà com tota cosa nova i envoltada d'un cert enigma en quant a la força que podia desenvolupar i carregar de bon principi, principis que tot escriptor novell no pot deixar d'assolir:

- Conèixer per part de tothom del premi literari existent a tots els PPCC per tal d'assolir un nivell de participació i de qualitat més gran.
- Establir i fer perdurar un contacte entre tots els escriptors novells mitjançant tertúlies, reunions de treball.
- Lectura de les nostres obres per tal d'aconseguir un intercanvi d'idees i experiències.
- Tindre una comunicació directa amb els escriptors "conseguts" per tal de que ens aportin la seva experiència.
- Fer una revista que ens permeti mostrar la nostra obra.
- Conèixer actes culturals.
- Intentar aconseguir un premi literari que tingués prou ressonància arreu de tots els PPCC, per aconseguir més.
- Realitzar un congrés per decidir: una principi, una proposta, una organització.
- Ajudar la Betra de coïnt de la seva obert un principi a les suggerències que la gent volgués aportar.

Ara l'associació funciona en certa regularitat al Principat, en menys activitat al País Valencià i amb una passivitat absoluta i nul·la a les nostres illes. És evident que hom ni serà més escriptor si pertany o deixa de pertanyer a l'associació i també és evident que de tots aquests bons principis alguns d'ells només seran bons principis car l'associació es troba amb una sèrie de dificultats que no la permeten desenvolupar-se com ella voldria. També s'ha de tenir en compte que molts dels principis de l'associació ja els havien assolit i dut a la pràctica col·lectius de joves escriptors que inclos s'autopromocionen llançant una revista pròpia, cosa que encara ara l'associació només pot exercir una tasca de coordinació, donant a conèixer tots els països o col·lectius que ara treballen arreu dels països catalans d'intercanvi, descobrint idees, revistes etc., de reivindicació, en el sentit de que qualsevol proposta feta a través de l'associació pel seu caràcter de macroassociació tingués una incidència i un ressonància més forta i més àmplia i dins la societat en general. Pena que aquestes tres tasques són prou convinscents i de prou pes per continuar treballant en pro de l'associació i si a més a més aconseguim agrupar a altra gent que no té més que donar-se a conèixer crec que l'associació oferirà l'opció i la temptació necessària per treballar en pro de ella.

RAFAEL CRESPI

-Si algú s'interessa per l'associació i vol rebre una major informació ho pot fer dirigint-se a:

L'Associació de Joves Escriptors en Llengua Catalana, carrer Marqués de Barberà, 4, 2o-1a. o a Rafael Crespi Ramis, carrer Antillón, 57, 5o. Ginebra.

"BALL DE BOT"

Benaudament la Plaça Major de Palma —sobretot des que la dictadura minvà i el carrer torna a ésser una mica més del poble— té tota la impronta d'una Plaça Major d'una Ciutat viva i pròpia, lluny de la realitat quotidiana de capital de província.

Ara, els artesans amb les seves cases plenes de paners, de siutets, de ceràmica, suars un frescaviles ecologista, llavors músics sards i corsos i evissans, un altre dia Don Kaimé —i Sierra Espagna— entre paperines i banderoles, un dia a l'any una diada nacionalista i un divendres cada quinze dies BALL DE BOT.

Pel que fa a l'organització del BALL DE BOT se tracta d'un intent, prou fructífer, de cooperació entre algunes de les més vitals entitats ciutadanes: la Coordinadora d'Associacions de Veïnats, que tant fa per retrobar l'autèntic esperit i la participació de la gent a les festes de les barriades, l'Obra Cultural Balear, multifacètica i infatigable i l'Equip Ses Voltes, abans Sa Calatrava, i ara i abans animador de nits sense lluna, corcò de la ciutat, alternativa a l'atonia, burla del desencant, domus aurea, i anva caell, stella matutina... Sa Caixa d'Estalvis i Munt de Fietat, sa d'en Tomsu, fa ballar es dinerets.

D'altra banda el BALL DE BOT ha col·laborat a omplir de llum, de renou, de gent, d'animació la nostra Plaça Major, ha contribuït a la segregació d'una plaça de més d'un veïnat de l'amentada plaça, ha creat un ambient agradable per el qui vol ballar o botar o simplement anar a menjar un tros de coca i a beure un cóctel especial a la taula que munten un grup de dones amb

bon cap i amb mans destres.

I un descobriment per a molts: a Mallorca hi ha molta gent que fa música i molta gent, sobretot gent jove, que xala botant al ritme dels balls tradicionals mallorquins. Són molts ja els grups que han amenitzat les vetllades de BALL DE BOT i molts encara els que han de venir. Molts d'aquests grups, la major part, han nascut al voltant d'una agrupació de ball d'aquelles a l'estil dels AIGRES DE MUNTANYA, de la ESCUELA DE MUSICA I DANZAS o de la SECCION FEMENINA; aquests grups amb el turisme i amb el reverdiment del mallorquinisme, sovint més provinçial que nacional, han augmentat considerablement; la seva qualitat pot anar d'una dignitat —normalment amb gust d'ensaimada estantiss i amb la lluentor decadent de rebostes de terlenka— fins al regionalisme agre i colonial de les monges que, aquí o allà, fan moneries amb les nines. D'altra banda són supervivents d'una època en què el BALL DE BOT i la música que ells feien eren els protagonistes principals de les festes mallorquines sense competència de Televisió, de cinema, de ràdio, de discos ni discoteques ni quasi tan sols de verbenes: En Biel Caragol i el seu grup, el grup de madó Buades, l'amo en Toni Fai... L'aroma que desprenen és sense cap mena de dubte inimitable; les vivències de quan tenien vint anys no són les nostres...

Més enllà però, de les valoracions que se puguin fer dels nombrosos grups assistents una cosa és certa: la varietat és gran i l'animació acceptable. Endavant!

Toni Artigues

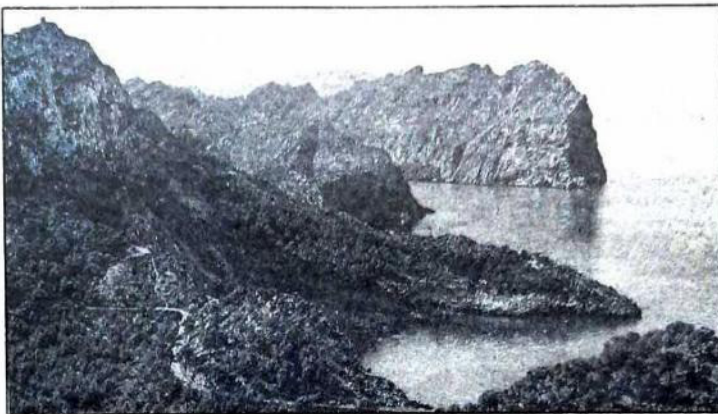
EL PARC NATURAL DE LA SIERRA DE TRAMUNTANA

Per Joan Mayol, biòleg del G.O.B.

Fins avui, totes les iniciatives de protecció de la Natura a les Illes han estat defensives: no a tal urbanització, lluita contra els incendis forestals, campanyes anti-pedres, etc... Una constant a destacar: el conflicte general entre uns interessos a curt plaç i la defensa del nostre patrimoni natural, que no rares vegades pot ser fins i tot rendable a la llarga.

Aquesta constant no manca ara, quan per primera vegada en la nostra història l'Administració proposa una important mesura progressista en aquest sentit: la conversió en Parc Natural de la Serra de Tramuntana, o millor dit, d'una part important de la Serra. Actualment, un projecte de decret es troba sotmès a informació municipal als termes afectats, després ha de passar per informació pública i, finalment, ser aprovat o rebutjat pel Ministeri d'Agricultura. Un llarg camí, que sembla haver començat amb poca fortuna: els consistoris de muntanya, o gran part d'ells, no mostren cap entusiasme per la idea, més tost al contrari. La Serra compta ja amb unes mílimes limitacions d'ús, i existeix un recel constatable cap a qualsevol projecte que pugui augmentar-les, com pot ser la declaració de Parc Natural. Es aquesta postura encertada? Probablement no, i les reflexions que segueixen pertanyen demostrar-lo.

La zona a convertir en Parc Natural coincideix aproximadament amb els límits del vigent decret de declaració de "Paisaje pintoresco" que fou recollit a la normativa del vigent Pla Provincial. La propia llei d'Espais Naturals Protegits de 2 de Maig de 1975 preveia la conversió de les contrades així classificades en Parc Natural (en un plaç d'un any, per cert!) de manera que l'actual projecte de decret no és una concessió més o menys generosa, sino l'acompliment pur i simple d'un imperatiu legal. El rebutjament del projecte de decret, evidentment, no implica que les restriccions d'ús actuals quedin anul·lades. És a dir, que els aspectes problemàtics per als habitants de la Serra no canviaran. El Parc podria augmentar les dificultats per a certes activitats econòmiques i antiecològiques, com és l'urbanització i activitats molt degradatives, com l'obertura de canteres. La normativa, però, preveu l'ajuda oficial a certes activitats que interessa mantenir dins del parc, ja que un parc modern pretén conservar un territori amb ses característiques naturals

tradicionals. És a dir, que el caràcter crític de l'agricultura de muntanya pot minvar. Aquestes ajudes i compensacions no estan encara establertes, ja que això ha quedat per a concretar en el reglament del Parc, que per a la seva elaboració preveu la participació de representants de les cambres agràries, municipis afectats i fins i tot, propietaris. És a dir, que el parc beneficiaria certament a la majoria dels pobladors de la Serra, que no viuen de l'urbanisme, i el seu rebutjament no sols no els beneficiaria en absolut sino que els

perjudica, el perdre les possibilitats d'ajuda.

Es lamentable constatar les opinions contràries de la majoria dels consistoris. Significa que certs interessos —els urbanístics concretament— tenen una influència directa i preponderant dins ells. És possible que encara algú cregui que qualsevol solució per a la nostra terra passi necessàriament per recubrir-la de ciment i d'asfalt? Més que lamentable, és indignant veure com la informació a nivell popular del projecte està manipulada: insidiosament algú ha fet creure als page-

sos que hi haurà un dret de pas universal i incontrolat, que la gent podrà fins i tot collir oliva, que la caça quedarà privada, etc. etc...

Les característiques naturals de la Serra, l'absurd desenvolupament de la nostra illa en les darreres lustres, fan necessària una garantia de conservació. El Parc Natural ho és. I és urgent. El projecte de decret segurament és perfectible, i per això passa per informació municipal i pública: els ajuntaments ara, i els ciutadans més endavant, poden contribuir a perfeccionar-lo. Però oposar-s'hi és simple-

ment jugar la carta d'uns interessos particulars: les urbanitzacions, que no interessen mai, ni per a la Natura ni per la pagesia.

Una darrera consideració crítica. Un cop més, la protecció de la Natura ens ve del Govern Central (que certament ha de fer molta feina encara per a compensar les destruccions que ha provocat a permès). El Consell va callar mentre el MOPU salvava Sa Dragonera; l'ajuntament de Santa Margalida dona suport al port esportiu il·legal de Ca'n Picafort, que ha de ser aturat pel Govern Civil; ICONA i MOPU el laboren un catàleg d'Espais Naturals a protegir i el Consell en fa un ús irrisori. Ara ICONA el labora un projecte de Parc. Què passa en el Consell? Incapacitat? Desinterès? Complicitat amb interessos sectorials? Esperem que la posterior evolució de la situació s'encarregui de demostrar que l'autonomia és, com desitjam tots, una ajuda decidida i activa per a la consecució d'aquest parc. I no serà suficient una resolució formal i burocràtica en favor del Decret. Cal difondre fins al més petit municipi, fins a les possessions, l'interès del projecte. Això és autonomia i democràcia.

RESPOSTA DE MALLORCA AL DECRET DE NOVA PLANTA

Porreres, 17 d'Agost de 1980

A qualsevol llibre que parli de la nostra història podem trobar que després de la Guerra de Successió el guanyador, Felip V, va prendre una sèrie de mesures per a reprimir els pobles que havien estat adversos a la seva causa, i publicà els anomenats "Decrets de Nova Planta" que s'aplicaren a València i a Aragó (1707), al Principat de Catalunya (1716) i a les Illes (1715).

L'aplicació d'aquests decrets va suposar la pèrdua de les formes i òrgans autòctons de govern de cada una de les comunitats afectades i la dependència directa de Madrid, dependència que, si a la pràctica ja havia començat a establir-se a partir dels Reis Catòlics, ara s'imposava oficialment per primera vegada.

D'altra banda la subjugació no va ser únicament política sinó també cultural. El castellà com a llengua oficial va ocupar terres fora dels seus límits naturals i la nostra llengua fou combatuda i relegada als usos domèstics.

La data de 1715 és fonamental per a la nostra història com a poble ja que a partir d'aquest moment la repressió contra la nostra comunitat ha estat constant per part de tots els governs que hem tingut de llavors ençà. Per això és necessari que el poble de Mallorca reclami l'autogovern, i amb l'acte simbòlic de la crema del

Decret manifesti la seva resposta contra tots els qui ens neguen la nostra identitat nacional o n'impedeixen la recuperació.

Sabem que encara estam lluny d'aconseguir el que pretenem i per això aquesta festa tindrà continuïtat celebrant-se un cop cada any a pobles distints de Mallorca i s'instituirà com a símbol intermitent de la lluita contínua per al nostre reconeixement.

Demanam el suport de tots els mallor-

quins amb l'assistència als actes inclosos dins la programació d'aquesta festa.

PROGRAMA

(A l'Agrupació Cultural de Porreres)

Divendres dia 8 a les 22.— Conferència de Roman Pinya Homs: "EL DECRET DE NOVA PLANTA".

Dissabte dia 9 a les 21.— Inauguració de l'exposició de dibuixos d'humor d'en Pepe.

Dilluns dia 11 a les 21.30.— Inauguració de l'exposició de publicacions de PREMSA FORANA amb presentació de Santiago Cortés.

Dimarts dia 12 a les 22.— Conferència de Biel Majoral: "CULTURA POPULAR"

Dimecres dia 13 a les 22.— Conferència d'Isidor Mari: "DEL DECRET DE NOVA PLANTA AL DECRET DE BILINGÜISME".

Dijous dia 14 a les 20.30.— Inauguració de la MOSTRA DE POESIA amb presentació de Joan Mas i Vives.

A les 22 (En Es Cine).— TEATRE: Representació de les rondalles "Es Festejador", "Val més matinar que a missa anar", "Els regidors de Porreres" i "Madó Fenoiaassa i els seus".

Diumenge dia 17 a les 19.30.— Cercaviles amb els DIMONIS I CAPARROTS DE TOTS ELS POBLES DE MALLORCA. Filharmònica de Porreres i xandistes, caps grossos, dragons i serps del barri de SA CALATRAVA.

A les 21 (Al Parc Municipal).— ACTE DE RESPOSTA AL DECRET DE NOVA PLANTA amb parlament i llegida d'Antoni Serra, crema del Decret, bulla amb tots els caparrots, actuacions de TOMEU PENYA, SA MADONA MARGALIDA DE PETRA, GRUPS DE SA CALATRAVA, recitals, etc. etc. Crema d'una falla dedicada a Felip V i traça final.

Elegancia i bon gust

En models exclusius de:

Antonio Ponce
Atasi
Bop
Escola
Enrique Caminal

Hil Parade
Margarita Nuez
Martela Brazzy
Nina Ricci
Portegaz

Pier Carden
Susana
Tanagra
Zebedia...

Seperti
boutique

Banc de S'oli

Rubi, 12 Ciutat de Mallorca